

ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΝΕΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΝΙΣΥΡΙΩΝ

« Πολυβότης γὰρ εἰς τῶν γιγάντων ὑπὸ τοῦ Διὸς βληθεὶς ἠνείχετο· Ποσειδῶν δὲ ἐπ' αὐτὸν ἀφείξεν τὴν τρίαιναν τοῦ μὲν ἡμαρτε' γέγονε γὰρ νήσος τὸ βληθὲν Νίσυρος ».

«Νῆσος ἑπταστάδιος πῶς τὴν πείμετρον, ὕψηλὴ καὶ θεατροειδὴς συναπομένη χῶμασι πρὸς τὴν ἠπειρον καὶ ποιούσα δίπολιν τρόπον τινὰ τὴν Κνίδον, κατ' αὐτὴν δὲ Νίσυρος πελαγία». (Στράβων)

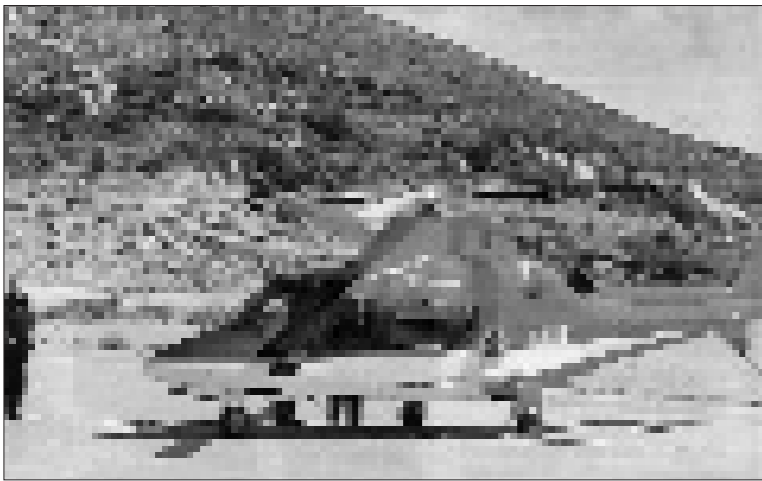
ΕΚΔΟΣΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΝΙΣΥΡΙΩΝ «Ο ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ»
ΕΠΑΙΝΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

3ης Σεπτεμβρίου 25 (104 32 Αθήνα) • Ιανουάριος - Φεβρουάριος 2001 - Περ. Γ' • Φύλλο 56

ΟΥΤΕ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΟ ΜΑΣ ΣΩΖΕΙ

Είναι αλήθεια πως η δημιουργία ελικοδρομίου στα μικρά και απομονωμένα νησιά, έδωσε κουράγιο και σιγουριά στους κατοίκους και πιο πολύ στους ασθενείς των νησιών, γιατί έβλεπαν πως σε περίπτωση ανάγκης δεν θα έμεναν πια αβοήθητοι, αφού μάλιστα τους είχαν διαβεβαιώσει πως ένα ελικοπτερο, ανά πάσαν στιγμή, θα ήταν έτοιμο να πετάξει κοντά τους για να προσφέρει βοήθεια. Ήρθαν όμως τα πρόσφατα δυσάρεστα γεγονότα, για ν' αποδείξουν πως η εγκατάλειψη και η απομόνωση των νησιών μας δεν είναι εύκολο να διαμασεί. Και η υγεία των κατοίκων τους εξακολουθεί να παραμένει απροστάτευτη, αφού και η εξ αέρος βοήθεια, που τόσο πολύ πίστεψαν σ' αυτήν, δεν μπορεί να είναι πάντοτε αποτελεσματική.

Ελικοπτερο του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ) με 4 άτομα πλήρωμα και με τον 75χρονο καρδιοπαθή Αγαπητό Βαρκάδο, που μετέφερε από την Πάτμο σε νοσοκομείο της Αθήνας, λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών έπεσε και συνετρίβη στη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Κέας και Σουνίου. Από τις έρευνες που ακολούθησαν, εντοπίστηκαν μόνο τα συντρίμια του ελικοπτερου, ενώ οι επιβαίνοντες αγνοούνται.

Το αιχμές αυτό γεγονός προκάλεσε στα τηλεοπτικά κανάλια πολλές συζητήσεις, κατά τις οποίες περιγράφαν, με τα πιο μελανά χρώματα, οι συνθήκες υγειονομικής περιθαλψης στα μικρά νησιά και τονίστηκε, για μια ακόμα φορά, η ανάγκη να ληφθούν σοβαρά και αποτελεσματικότερα μέτρα για την προστασία της υγείας των νησιωτών. Κι όπως έχουμε πλέον συνηθίσει, το θέμα γρήγορα ξεφούσκωσε, έφυγε από την επικαιρότητα και ξεχάστηκε.

Έτσι, ο κόσμος των μικρών νησιών, αυτοί οι «ακρίτες και οι άγρινοι φρουροί της πατρίδας», όπως συνηθίζουν να τους αποκαλούν και να τους λθινάζουν οι αρμόδιοι κρατικοί φορείς, όταν οι περιστάσεις το επιβάλλουν, διαπίστωσαν και πάλιν πως η κακή κατάσταση της υγειονομικής τους περιθαλψης εξακολουθεί να παραμένει... μη αναστρέψιμη, η ανασφάλεια εξακολουθεί να είναι κυρίαρχο στοιχείο της κάθε δραστηριότητάς τους και οι ελπίδες, που προς στιγμήν ένωσαν, για σιγουριά και προστασία με τη λειτουργία του ελικοδρομίου αποδείχτηκαν φρούδες και... κἀλπικες. Ένα μόνο τους απομένει: Να προσεύχονται και να παρακαλούν «ο Θεός να βάλει το χέρι του».

ΘΕΣΕΙΣ - ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ

ΚΙ ΑΡΧΗ ΚΑΛΟΣ ΜΑΣ ΧΡΟΝΟΣ

Κι αρχή καλός μας χρόνος λοιπόν. Ένας χρόνος που δεν μοιάζει σαν τους άλλους, αφού με την ανατολή του μπήκαμε σ' ένα νέο αιώνα και σε μια νέα χιλιετία.

Ο κόσμος όλος τον υποδέχτηκε με αισιοδοξία και με θερμές ευχές, για ν' αλλάξει η πορεία της ανθρωπότητας προς το καλλίτερο. Κι όλες αυτές οι ευχές μιλούσαν ακόμα για ειρήνη αλλά και υγεία «πάνω απ' όλα».

Ήταν ένα δείγμα τρανό της αγωνίας που κατέχει τον άνθρωπο ο οποίος, αμήχανος κι ανήμπορος ν' αντιδράσει, παρακολουθεί, χρόνια τώρα, να πολλαπλασιάζονται γύρω του τα ανθρωπινα θύματα ενός εξοντωτικού ανταγωνισμού των μεγάλων και των ισχυρών της γης. Ενός ανταγωνισμού που φορτίζει τα γύρω του με κάθε τι που θα μπορούσε να υποσκάψει την υγεία του κόσμου και να καταστρέψει κάθε ίχνος ζωής στο σήμερα αλλά και στο αύριο.

Κι αρχή καλός μας χρόνος λοιπόν. Καλλίτερος απ' αυτόν που έφυγε και με το πέρασμά του σφράγισε έναν αιώνα, όχι και τόσο φιλικό προς την ανθρωπότητα, όπως λένε οι στατιστικές καταγραφές των ειδικών.

ΤΑ 73 ΣΤΑ 100

Καθόλου καλά δεν ένιωσαν όσοι συμπατριώτες μας άκουσαν την είδηση από την τηλεόραση. Το 73%, έλεγε, των παιδιών της Νίσυρου, τα οποία εξετάστηκαν από τους οδοντίατρος του Συλλόγου Φίλων Κοινωνικής Παιδιατρικής που επισκέφθηκαν τα τελευταία χρόνια τη Νίσυρο, πάσχει από τερηδόνα.

Η περίπτωση, μάλιστα, αναφέρθηκε ως παράδειγμα της αδιαφορίας των Ελλήνων, για την υγιεινή του στόματος.

Και γεννήθηκε εύλογα το ερώτημα: Μα είναι δυνατό να ακούονται τέτοια πράγματα στην εποχή που ζούμε;

Δεν θα μπορούσε, άραγε, να κληθεί ένα πρωί ο οδοντίατρος και να ελέγξει την κατάσταση του στόματος των μαθητών;

Η μήπως είναι δύσκολο για τον γονιό να διαπιστώσει την κακή κατάσταση των δοντιών του παιδιού του και να πάρει τα ενδεδειγμένα μέτρα;

Και να σκεφθεί κανένας, πόσα μπορεί να προκαλέσει σ' έναν οργανισμό η κακή κατάσταση των δοντιών!

Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ΣΤΗ ΝΙΣΥΡΟ

Προσεκλήθη να συμμετάσχει στον εορτασμό των 600 χρόνων από την ίδρυση της Ι. Μονής της Σπηλιανής

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος, αποδεχθείς πρόσκληση του Μητροπολίτου Ρόδου κ. Αποστόλου, θα επισκεφθεί τη Νίσυρο από 4 έως και 6 Αυγούστου. Η επίσκεψη εντάσσεται στα πλαίσια των εορταστικών εκδηλώσεων για τα 600 χρόνια από την ίδρυση της Ι. Μονής Παναγίας Σπηλιανής, τις οποίες εκδηλώσεις προσεκλήθη να τιμήσει και να λαμπρύνει με την παρουσία του ο Προκαθήμενος της Ορθοδοξίας.

Η επίσκεψη του Οικουμενικού Πατριάρχου, ο οποίος πρέπει να σημειωθεί ότι μετακινείται από το Φανάρι αποκλειστικά για να παραστεί στις εκδηλώσεις για την επέτειο των γενεθλίων της Μονής της Σπηλιανής, θα αποτελέσει την πιο μεγάλη τιμή για τη Νίσυρο και θα καταγραφεί ως ορόσημο αναγκατάστατο στην ιστορία του νησιού μας.

Η είδηση του μεγάλου και ιστορικού αυτού γεγονότος έγινε δεκτή στη Νίσυρο με χαρμόσυνες κωδωνοκρουσίες, έχει δε προκαλέσει ενθουσιασμό στους ανά τον κόσμο συμπατριώτες μας, οι οποίοι προγραμματίζουν τις διακοπές τους, ώστε να παραστούν στην υποδοχή του Πατριάρχου και να δεχθούν την ευλογία του.

Ο Σύλλογος ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ της Αθήνας, που όπως είναι γνωστό ήταν ο εισηγητής της ιδέας του επίσημου εορτασμού των 600 χρόνων από την ίδρυση της Μονής, αισθάνεται ιδιαίτερη ικανοποίηση, γιατί η πρωτοβουλία του αυτή είχε την πιο επιτυχή έκβαση και γιατί οι προγραμματισμένες εκδηλώσεις θα πραγματοποιηθούν με την πιο μεγάλη λαμπρότητα και με τιμή αντίξια του εορταζομένου γεγονότος.

Το προτεινόμενο πρόγραμμα της παραμονής του Οικουμενικού Πατριάρχου στη Νίσυρο, που καταρτίστηκε από την Οργανωτική Επιτροπή του εορτασμού, έχει ως ακολούθως:

Σάββατο 4 Αυγούστου 2001
10.00: Άφιξη Α.Θ.Π. στη Νίσυρο. Υποδο-

χή στο λιμάνι, απόδοση τιμών, παράδοση κλειδιού της νήσου από τον Δήμαρχο Νισύρου. Ίερα πομπή από λιμάνι προς τον Ι. Ναό Ποταμητίσης.

11.00: Δοξολογία. Προσφώνηση Μητροπολίτου Ρόδου. Αντιφώνηση Α.Θ.Π.

12.30: Ανακήρυξη Α.Θ.Π. ως επιτύχιο δημόσιας Νισύρου σε έκτακτη συνεδρίαση του Δημ. Συμβουλίου. Παρουσίαση αρχών και λαού.

14.30: Γεύμα υπό του Μητροπολίτου Ρόδου. Κατάλυση στο ξενοδοχείο.

18.00: Ομιλία σχετική με την ιστορία της Ι. Μονής και την εορταζόμενη επέτειο.

20.00: Επίσκεψη Α.Θ.Π. στην Ι.Μ. Σπηλιανής. Δοξολογία. Κήρυξη υπό Α.Θ.Π. ενάρξεως των εορταστικών εκδηλώσεων. Προσφώνηση από Ηγούμενο Μονής. Μικρά δεξίωση στο Ηγουμενείο. Έναρξη Ημερίδας για Ι.Μ. Σπηλιανής στη Μονή. Μεταφορά ιερών εικόνων εν πομπή στον Ι.Ν. Ποταμητίσης.

22.30: Επίσημο δείπνο υπό Δημάρχου Νισύρου.

Κυριακή 5 Αυγούστου 2001

08.00-11.00: Πατριαρχική Θεία Λειτουργία στον Ι.Ν. Ποταμητίσης.

12.00: Θεμελίωση η εγκαίνια.

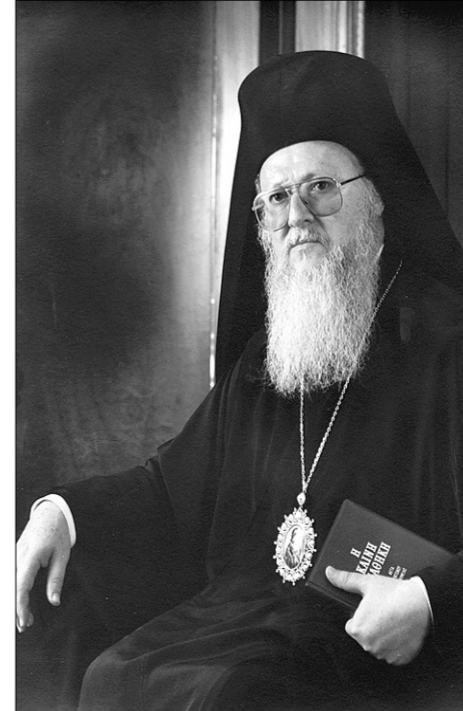
13.30: Γεύμα υπό Μοναστηριακής Επιτροπής Ι.Μ. Παναγίας Σπηλιανής.

17.00: Επίσκεψη Α.Θ.Π. στον Εμπορειό - Ηφαίστειο. Έναρξη ημερίδας για περιβάλλον και ανάπτυξη της Νισύρου. Φύτευση δέντρου. Νικεΐα. Κεράσματα, παραδοσιακοί χοροί.

20.00: Πάλιο. Δείπνο υπό Νομάρχου Δωδ/σου. Παραδοσιακοί χοροί.

Δευτέρα 6 Αυγούστου 2001

08.00-10.00: Θεία Λειτουργία χοροστατούσης της Α.Θ.Π. στον Ι. Ναό του Αγίου Νικήτα του Νισυρίου. Μικρά δεξίωση.

12.00: Επίσκεψη στο Γυαλί. Συνάντηση με εργαζόμενους και οικογένειές τους. Γεύμα υπό ΛΑΒΑ.

15.00: Επιστροφή στη Νίσυρο.

19.00: Αναχώρηση από Νίσυρο με απόδοση τιμών στο λιμάνι.

Στη συνέχεια δημοσιεύονται και οι επιστολές που ανταλλάχθηκαν μεταξύ του Μητροπολίτου Ρόδου και του Οικουμενικού Πατριάρχου:

1. Από τον Μητροπολίτη Ρόδου
Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ευλόγητος αναφέρω τη 'Υμετέρα Θεοτάτη Παναγιότητι και τη περί Αιτήν 'Αγία και 'Ιερά Συνόδω ότι, χάριτι Θεία ή Πανσεβασμίου 'Ιερά Μονή της Παναγίας Σπηλιανής, Νήσου Νισύρου, εν τῷ περιπεύσαντι Δισχιλιούτῳ Σωτηρίῳ ἔτει συμπληρώνει ἐξακόσια ἑπτὰ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της.

Ἡ πνευματικὴ αὐτῆ κυψέλη, ὁ ἱστορικὸς αὐτὸς φάρος ἀνα τοῦ αἰῶνος εἶχε ἀνημμένην τὴν φλόγα τῆς Πίστεως καὶ ἐφώτιζε εἰς τὰ νάματα τῆς ἀκραίφνου Ὁρθοδόξου ἡμῶν Πίστεως τοῦ ἐγγύς καὶ τοῦ μακρῶν τῆς Νήσου εὐσεβεῖς καὶ φιλοπροόδους Νισυρίου.

2. Από την Α.Π.Π. του Οικουμενικόν Πατριάρχην

Ἱερωτάτε Μητροπολίτα Ρόδου, ὑπέρτιμε καὶ ἐξαρχε πασῶν Κυκλάδων Νήσων, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὴ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν Μετροπόλεως Ἀπόστολε, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρῃ Ἱερότητι καὶ εὐρίη παρὰ Θεοῦ.

Λαβόντες καὶ ἀξιολογήσαντες μετ' ἀδελφικῆς χαρᾶς τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀπὸ τῆς κβ' Δεκεμβρίου π.έ., ἀριθμ. Πρωτ.1061/2000, γράμματος τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς Ἱερότητος, ὑπεραλλούσης τῇ ὑμετέρῃ Μετροπόλει τὴν εὐλαβῆ παράκλησιν ὅπως ἐπισκεφθῶμεν τὴν καθ' ὕμιας Ἱεράν Μητρόπολιν καὶ προστώμεν τῶν προγραμματιζομένων εορταστικῶν ἐκδηλώσεων ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἐξακοσίων ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἱεράς Μονῆς Παναγίας τῆς Σπηλιανῆς νήσου Νισύρου, γναιζόμεν ὑμῶν εἰς ἀπάντησιν ὅτι εὐχαρίστως ἀναποκρινόμενοι εἰς τὴν ἀπευθυνθεῖσαν ἡμῖν πρόσκλησιν αὐτὴν θέλομεν ἔλθει εἰς τὴν εὐλογημένην νῆσον Νίσυρον, μετὰ τῶν 8 - 5' προσεχῶς μηνῶν Ἀυγούστου, ἐπὶ τῷ συγκεκριμένῳ σκοπῷ.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, προτροπέμεθα τὴν ὑμετέραν ἀγάπην ὅπως προφρόνως ἐντείληται ταῖς ὑπ' αὐτὴν ὑπηρεσίαις τὴν τὸ ταχύτερον δυνατόν ἀποστολήν λεπτομεροῦς προγράμματος τῆς αὐτοῦ ἐπισκέψεως ἡμῶν, πρὸς ἔγκαιρον προετοιμασίαν, καὶ ἐν τῇ προσδοκίᾳ τῆς ἐπανασυναντήσεως καὶ ἐπικοινωνίας μετὰ τῆς ὑμετέρας Ἱερότητος, ἐπικαλούμεθα ἐπ' αὐτὴν καὶ πάντας τοὺς κατοίκους τῆς Νισύρου τὴν χάριν καὶ τὸ ἀπειρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

Ἐξ' Ἰανουαρίου ιη'

Ἱερωτάτος ἀγαπητῆς ἐν κείνῳ ἀδελφῆς

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ 600 ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΣ Ι. ΜΟΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΠΗΛΙΑΝΗΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Από την τοπική Επιτροπή Αθηνών εορτασμού των 600 χρόνων από την ίδρυση της Ι. Μονής Σπηλιανής ανακοινώνεται ότι στα πλαίσια του εορτασμού προγραμματίζεται η οργάνωση και στην Αθήνα ανάλογον εκδηλώσεων, με σκοπό την ευρύτερη προβολή της Μοναστηρίου αλλά και της Νισύρου γενικότερα. Μεταξύ των εκδηλώσεων περιλαμβάνονται:

1. Έκθεση Νισυριακού περιεχομένου με τοπικές ενδυμασίες, κεντίματα, πίνακες με τοπία, πορτρέτα παλαιών Νισυρίων, φωτογραφικό υλικό, Νισυριακές εκδόσεις-τύπο, είδη λαϊκής τέχνης κλπ. Η έκθεση θα λειτουργήσει σε εκθεσιακό χώρο του Δήμου Αθηναίων, στην οδό Ξενοφώντος 7 αίθουσα Μπουζιάνη (πλατεία Συντάγματος) από την Πέμπτη 29 Μαρτίου και ώρα 18.30, που θα γίνουν τα επίσημα εγκαίνια έως την Πέμπτη 5 Απριλίου και κατά τις ώρες 10.00-13.00 και 17.00-19.00, πλην του απογεύματος του Σαββάτου και την Κυριακή.
2. Ομιλία με θέμα σχετικό με την ιστορία και την προσφορά του Μοναστηρίου της Σπηλιανής και το ρόλο του στη ζωή του κάθε Νισυρίου σε χρόνο που θα καθορισθεί.

Παρακαλούμε τους συμπατριώτες και τους φίλους μας της Αθήνας - Πειραιά όπως, πέρα από την παρουσία τους στις εκδηλώσεις, που την θεωρούμε δεδομένη, ενισχύσουν την προσπάθεια της Επιτροπής, προσφέροντάς της για εμπλουτισμό της έκθεσης, ο,τιδήποτε από τα προαναφερθέντα ή άλλα συναφή είδη βρίσκεται στην κατοχή τους, με επιστροφή και με εγγυημένη την ασφάλειά του.

Επισημαίνεται ότι, όσοι ευλαβούνται την Παναγία τη Σπηλιανή και αγαπούν τη Νίσυρο, θα πρέπει να θεωρήσουν υποχρέωσή τους, αλλά και να αισθανθούν τη φιλοδοξία να συμβάλουν στην επιτυχία των προγραμματιζομένων εκδηλώσεων, ώστε η εικόνα που θα σχηματίσει το αθηναϊκό κοινό να είναι αντίξια της φήμης του νησιού μας, αλλά και του σκοπού του οποίου επιδιώκουμε.

Η Οργανωτική Επιτροπή
Γιάν. Χαροφύλης - Κώστας Χαροφύλης - Τάος Μαύρος
Νικ. Γιαννιός - Γιάν. Σαζλαρίδης - Στ. Κέντης - Σούλα Μαζούτσουλου

(Συνέχεια)

Γιορτάζοντας τα 600 χρόνια ζωής του

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΗΣ ΣΠΗΛΙΑΝΗΣ

Για την ίδρυση της Σπηλιανής εδώ που βρίσκεται σήμερα, λέει μια παράδοση το θρύλο τούτο: Στη θέση «Βρετού» (ονομάστηκε έτσι από τη λέξη «Ευρετού»), επειδή εκεί βρέθηκε η εικόνα της Παναγίας) ως 200 μέτρα μακριά από τα Λουτρά και πηγαίνοντας προς το Μανδράκι, έβλεπαν οι νησιώτες απάνω σε γκρεμό ένα μικρό φως να τρεμολάμπει κάθε που σκοτεινιάζε η μέρα. Μπήκαν σε περιέργεια κι εβάλανε σημάδι που ακριβώς άναβε το καθεβραδινό αυτό φωτάκι. Ένας γεωργός ξεκίνησε ημέρα προς τα εκεί και, ψάχνοντας τριγύρω, ήβρε σε μια τρύπα στο βράχου ένα πολύ μικρό εικονίσκο της Παναγίας. Όλο το νησί ξεσηκώθη κι ευλαβικά απόθεσε το εικονισμάκι στη Μητρόπολη, στην Παναγία την Ποταμίσσια. Όμως την άλλη μέρα το έχασαν από την εκκλησία. Όσο κι αν έψαξαν παντού, δε βρέθηκε πουθενά, δε μπόρεσαν να το ξανάβρουν. Μεγάλη στενοχώρια πλάκωσε τις ψυχές των κατοίκων, που δεν έβρισκαν εξήγηση στο απρόσμενο τούτο γεγονός. Το 'παυραν για θλιβερό σημάδι, για κακό οικωνό. Όμως η Χάρη της δεν άργησε να τους παρηγορήσει. Σε λίγες μέρες έφτασε μήνυμα πως το μικρό εικονισμα βρέθηκε πάνω σ' ένα δεμάτι μέσα στη σπηλιά του Κάστρου. Ένας νησιώτης, στεγάζοντας εκεί τις αγελάδες που την είχε μεταβάλει σε αχερώνα. Ο κόσμος ανάσανε, αλλά κι ένδοξε πως ήταν θέλημα της Παναγίας να κατοικήσει σ' αυτό το σπήλαιο, πάνω στο Κάστρο. Γι' αυτό κι επονομάστηκε «η Σπη-

ΤΩ ΚΑΙΡΩ ΕΚΕΙΝΩ

Από τη στήλη «Φλας στο παρελθόν» της εφημ. «Ροδιακή» της Ρόδου αντιγράφουμε:

«1 Ιανουαρίου 1921

ΔΗΜΑΡΧΙΑ ΜΑΝΔΡΑΚΙΟΥ ΝΙΣΥΡΟΥ

Ψήφισμα

Η Δημαρχία Μανδρακίου Νισύρου μετά του περι αυτήν Δημαρχιακού Συμβουλίου, άμα τη αναγγελία του θανάτου του υπέρχου πολίτου και εγγόχου επιστήμονος Μιλτιάδου Λογοθέτου θανόντος εν Σύμη, επί δεκαεπταετία υπηρετήσαντος την Κοινότητα και πολλαπλώς και ποικίλως ωφελήσαντος την Πατρίδα, συνελθούσα εις έκτακτον συνεδριον σήμερα την 23 Δεκεμβρίου και ώραν 10 π.μ. ψηφίσασα:

1. Να καταβάλει η Κοινότης Μανδρακίου όλα τα γενόμενα έξοδα από της ημέρας της αναχωρήσεως του εκ Νισύρου, μέχρι της ημέρας του ενταφιασμού του εν Σύμη.
2. Η Δημαρχία να πενήθη επί οκταήμερον διακοπτόουσα τας εργασίας της.
3. Αι σχολαί να αρνήσων επί τριήμερον εις ένδειξιν πένθους.
4. Η Δημαρχία μετά του Συμβουλίου να συλλυπηθή αυτοπροσώπως τας αδελφάς του μεταστάντος εγχειρίζουσα και το παρόν ψηφίσμα.
5. Να σταλή επιστολή συλλυπητήριος προς τον εν Σύμη διαμένοντα αδελφόν του Νικόλαου Λογοθέτην συνοδευόμενον με το παρόν ψηφίσμα.
6. Να τελεσθή πάνδημον μνημόσυνον υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του μεταστάντος εν τω Ιερω νάω της Ποταμίσσης την προσεχή Κυριακήν 19 Δεκεμβρίου αναθεμενόμεν εις τον εκ των μελών του Δημαρχιακού Συμβουλίου Σχολάρχην κ. Γεώργιον Παπαδόπουλον όπως εκφωνήση τον επιμνημόσυνον.
7. Το παρόν ψηφίσμα να δημοσιευθή και εις την εν Αθήναις εκδοιόμενη εφημερίδα «Ελευθερος Τύπος».

Ο Δήμαρχος Δ. Χατζηδημητρίου
Ο Ταμίας Κ.Α. Πληθίδης
Οι Σύμβουλοι Οδ. Σακελλαρίδης, Ι. Παποδόπουλος, Κωνστ. Μουλλάς, Ν. Πολίτης, Ν. Καμνηνής

«ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΝΕΑ»

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Ιδιοκτησία - Έκδοση:
Συλλόγου Νισυρίων
«ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ»
3ης Σεπτεμβρίου 25 Αθήνα
Τηλ. 52.24.463

Διευθυντής - Συντάκτης
Υπεύθυνος έκδοσης:
ΓΙΑΝ. ΔΙΑΜ. ΧΑΡΤΟΦΥΛΗΣ
Πρόεδρος του Διοικ. Συμβουλίου
Κανάρη 4 - 154 51 Ν. Ψυχικό
Τηλ. 67.17.671

Συνδρομές - Εμβάσματα:
ΝΙΚ. Γ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ
Σηπυβρίας 29 - 17123 Ν. Σμύρνη
Τηλ. 9337899

Αντιπρόσωποι
Ρόδου: Ν. Μανουθής
Ν. Υόρκης: Ν. Χαρτοφύλης
Κοι. Παρ. Παρασκευάς

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Εσωτερικού Δρχ. 2.000
Εξωτερικού Δολ. 15

Παραγωγή: Τυπογραφείο
ΝΙΚΗΤΑ Κ. ΚΑΡΑΛΗ

λιανή».

Το πότε έγινε τούτο το θαύμα ο θρύλος δεν μας διαφωτίζει, αλλά ούτε κι επιγραφές ή αρχαία σχετικά έγγραφα βρέθηκαν να βεβαιώνουν το πότε χτίστηκε αυτό το μοναστήρι. Πιστεύουν όμως πως η ίδρυση του θα χρονολογείται από τα ιπποτικά χρόνια, όταν στερεώθηκε, απάνω σε αρχαία θεμέλια, το Κάστρο από τους Βενετούς, όπου μέσα στα τείχη του ήταν κλεισμένοι για το φόβο των κουρσάρων, οι κάτοικοι του χωριού. Οι έρευνες απέδειξαν πως άλλη χριστιανική εκκλησία εκεί δεν υπήρχε. Είναι λοιπόν φυσικό να βγάζει κανείς το συμπέρασμα πως οι Μανδρακιώτες εκείνου του καιρού θα εκκλησιάζονταν στην Παναγία τη Σπηλιανή.

Ανηφορίζουμε λοιπόν προς τα ψηλότερα δρομάρια κάτω από τον απόκρημνο βράχο του ενετικού κάστρου, που τον φωτίζει με την άσπιλη ασπρόπτη της η Παναγία η Σπηλιανή: αρχίζει τότε η ανάβασή ανάμεσα από τη βραχεία καοτρόπορα κι από χτιστά και πέτρινα σκαλιά. Όσοι τα 'χουν μετρήσει λένε πως φτάνουν τα 121. Κάνουμε σταθμό στο μεταξύ και παίρνουμε βαθειά ανάσα, μα και χαϊρόμαστε, όσο ψηλότερα ανεβαίνουμε, τα κατάλευκα σπία του χωριού, που μας δείχνουν σε μεγάλη έκταση την κάτοψή τους, με τις στεγές όλες σχεδιασμένες σε γεωμετρικά κυβριστικά σχήματα. Πουθενά κεραιμοσκεπαστή στέγη δεν τινάζει, ούτε με το χρώμα ούτε με το σχήμα της, την αρχιτεκτονική αρμονία του ανασιτοελαγίτικου ρυθμού της νισυρικής αρχιτεκτονικής. Κι αν αριά και πού υπάρχει καμιά, πνίγεται μέσα στο σύνολο. Ύστερ' από λίγο ακόμη περιστροφικό ανέβασμα βρισκόμαστε μπρος στη μεγαλύτερη πλασιά σκάλα, που μας ανεβάζει στην ευρύχωρη αυλή του μοναστηριού. Ακουμπισμένη στις φαριδιές

Ευχές που πήραμε

Με την ευκαιρία των εορτών των Χριστουγέννων και του Νέου Έτους έστειλαν ευχές προς το Σύλλογό μας:

Ο Μητροπολίτης Ρόδου κ. Απόστολος, ο Υφυπουργός Εσωτερικών Δημοσ. Διοίκησης και Αποκέντρωσης Κώστας Καϊσερλής, ο Νομάρχης Δωδεκανήσου Σάββας Καραγιάννης, ο Νομαρχ. Σύμβουλος και Πρόεδρος του Δωδεκανησιακού Οργανισμού Τουρισμού Μανώλης Καμπούροπουλος, ο Νομαρχ. Σύμβουλος Μιχ. Ερωτόκριτος, ο Έπαρχος Κω Βασ. Ξυπολιτάς, ο Δήμαρχος Λαπίθου Κύπρου Νίκος Ευαγγέλου, ο Δήμαρχος Νισύρου Παναγ. Κατσιματίδης, η Αντιδήμαρχος Αθηναίων Ευαγγελία Βελέντζα-Ζουρούδη, ο Αρχιερατικός Επίτροπος Νισύρου Αρχιμ. Στέφ. Καλλιστής, ο Διευθ. της Μεταλλευτικής και Λατομικής Εταιρείας «ΛΑΒΑ», ο Πρόεδρος του Ομίλου Επιχειρήσεων «Γιαννιόη» Νικόλαος Γιαννιόης, η Διοίκηση της Ναυτιλιακής Εταιρείας ΔΑΝΕ, οι Σύλλογοι Νισυρίων Αμερικής «Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος», «Νίσυρος» και «Παναγία Σπηλιανή», ο Σύλλογος Νισυρίων Αθηνών «Παναγία η Θερμανή», η Ομοσπονδία Δωδεκανησιακών Σωματείων Αθηνών, ο Σύλλογος Γυναικών Νισύρου, ο Σύλλογος των εν Ελλάδι Κασίων, η Ένωση Χαλκιτών Αθηνών, ο Σύλλογος των απανταχού Τηλιών, ο Σύλλογος των απανταχού Καρπαθίων, ο Σύλλογος των απανταχού Καστελλοριζίων, η Δ/ση του Ξενοδοχείου ΠΑΡΚ, η Πρόεδρος της Greek Ladings Gr. Ελένη Χαρίτου, η συμπατριώτισσα μας Πόπη Ρασέτα-Χατζηκολάου από το Λονδίνο. Εκτός από τους παραπάνω, ο Σύλλογός μας δέχτηκε και πολλά ευχετήρια τηλεφωνήματα.

Το Δ.Σ. του ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ ευχαριστεί θερμά και αντεύχεται σ' όλους υγεία, χαρά και κάθε προκοπή στον καινούργιο χρόνο.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ εκφράζει τις ευχαριστίες του προς τον συμπατριώτη μας Κώστα Διαμ. Χαρτοφύλη, ο οποίος ανταποκρίθηκε πρόθυμα στην έκκλησή του και προσέφερε χρηματικό ποσό για την οικονομική ενίσχυση του Συλλόγου.

***

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ εκφράζει τις θερμές ευχαριστίες του προς τους Γεώργιο Γιαλλούρη και Ντίνα Δημ. Οροσρή, γιατί φιλοτέχνησαν ο καθένας και προσέφεραν στο Σύλλογο από μίαν εικόνα του Αγίου Νικήτα του Νισυρίου.

ΑΠΟ ΤΗΝ
ΑΘΗΝΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

πεζούλες, που σαν φρουριακά κρηπιδώματα στέκουν πάνω από το χάος σε ύψος 30-40 μέτρα, δε χορταίνω την καταγάλανη απεραντοσύνη, που με κρατεί σα μετεωρισμένη ανάμεσα ουρανό και πέλαιος πάνω από τούτη την ψηλή οκιά: ταξίδευε με τον ολόδροσο μπάτη και με της φραντασίας τα φτερά

στα ολόγυρα νησάκια, που φαίνονται από δω πάνω ροδόλευκα κοχύλια σε σκουρογάλαζο καθρέφτη, Γυαλί, Πυργούσα, Παχειά: φτάνω στην αξέχαστή μου Κω κι ως τις αντικρινές μικρασιατικές ακτές, πετώ ακόμη πιο μακριά, προς τις αγέρωχες κορφές των Καλύμικων βουνών, που αχνοσχεδιάζονται στον διάφανο ορίζοντα. Σκίβονται πάνω από τους ορθόκοφτους βράχους ξεχνιέμαι στο μούρμουρο του κυμάτου, που φτάνει ως εδώ πάνω σαν μακρινό μονότονο τραγούδι, κεντώντας με τον αφρό του άπρες νταντέλες και πλουμιά γύρω απ' το νησί, με κεντρική εικόνα το αχνόφωτο Μανδράκι.

Η εκκλησία της Σπηλιανής βρίσκεται κάτω από τα χτίρια της Μονής, μέσα σε βράχο σπηλαιό. Κατεβαίνουμε από την απάνω αυλή και το ηγουμενείο 37 εσωτερικά σκολοπάτια, φτάνοντας στον ευρύχωρο και φαιτεινό νάρθηκα που μας οδηγεί στο πλακόστρωτο και ολοκάθαρο εκκλησάκι της Παναγίας, με δίπλα της το παρεκκλήσιον του Αγ. Χαράλαμπου, μέσα σ' ένα μεγά-

λο κοίλωμα του βράχου. Η χριστιανική ευλάβεια των κατοίκων του νησιού, όπως και των ξενητεμένων Νισυρίων, έχει προσφέρει τρανά δείγματα της αγάπης τους στη Μεγαλόχαρη Μητέρα, που παραστέκει σαν άδλη κι αιθέρια οπτασία απάνω από τη Νίσυρο. Το καλύτερο της στόλισμα είναι το καλλιτεχνικό τέμπλο που πλαισιώνει τις επιβλητικές πολές εικόνες του Χριστού και της Παναγίας, κατάφορτες από λεπτοκαλιμένο ασήμι και από πλήθος αναστήματα ευλαβικών ψυχών στην Κυρία των Αγγέλων. Μονοκάντηλα και πολυκάντηλα χρυσά και ασημένια, αφιερώματα κι αυτά στη Χάρη της, κρέμονται από τη στέγη της σπηλιάς, γεμάτες από μυστικόπαθο φέγγος και θάλπος, κυρίως τις χρυσές ώρες του δειλινού όταν η μέρα σβήνει πάνω από τα πέλαια σε ασύλληπτα ροδογάλαζα πέπλα.

Ανάμεσα στα κρεμαστά καντήλια της Σπηλιανής βρίσκονται κι ένα μαλαμοκαπνισμένο που παρασταίνει περισσότερη με το καθαυτό καντήλι στο ρόμφορ του. Η ιστορία του έχει μείνει σαν παράδοση γύρω από τους θρύλους και τα θαύματα της Σπηλιανής. Λένε πως πριν από χρόνια, δύο κλέφτες σκορφάλωναν από τον βαθύ κόλπο Κοχλάκους στο βράχο κι έφτασαν ως το μοναστήρι, με πρόθεση να κλέψουν τα χρυσαφικά της Παναγίας. Όπi τα είχαν μαζέψει κι ήταν έτοιμοι να φύγουν, έκλεισε η πόρτα της εκκλησίας. Από πουθενά δεν μπορούσαν τώρα να βγουν. Κατατρομαγμένοι, κατάλαβαν πως τούτο ήτανε θαύμα της Παναγίας.

Μετάνοικσαν για την ασεβεία τους κι άρχισαν να ζητούν συχώρευση από τη Μεγαλόχαρη, Ξανακρεμαστές πάνω της όσα της είχαν πάρει. Έβδαν τότε ένα περισσότερη που πήγε προς την πόρτα και την χτύπησε με το ρόμφου του. Η πόρτα άνοιξε αμέσως διάπλατη και οι μετανοιωμένοι κλέφτες έφυγαν, τάζοντες στη Σπηλιανή ένα καντήλι με το θαυματουργό της περισσότερη. Είναι αυτό το μόνο και ιδιόρρυθμο καντήλι που βρίσκεται κρεμασμένο, μαζί με άλλα, από τη στέγη της εκκλησίας.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΕΤΟΥΣ 2000

Ι. ΜΟΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΠΗΛΙΑΝΗΣ

Αιτιολογία	Εισπράξεις	Δαπάνες
- Υπόλοιπο προηγούμενης χρήσεως	1.271.711	
- Από κηροδοσία	1.430.350	
- Από ιεροτελεστίες	325.050	
- Από ενοίκια	2.382.000	
- Από δωρεές	11.365.000	
- Για μισθοδοσία προσωπικού		1.052.000
- Για δώρα		205.000
- Για κηρόν		276.900
- Για γραφική ύλη		422.200
- Για φωτισμό		627.801
- Για διάφορες επισκευές		954.990
- Για αγορά ιερών σκευών		3.704.028
- Στον ΟΤΕ		298.800
- Απρόβλεπτα		3.971.324
- Εις Ι. Μητρόπολη		1.578.800
- Υπέρ Δημοσίου		100.000
Σύνολο δρχ. Υπόλ. δρχ.	16.774.111	13.191.643 3.582.468

Εισπράξεις σε συνάλλαγμα

- Δολλάρια ΗΠΑ	10.084
- Δολλάρια Καναδά	630
- Δολλάρια Αυστραλίας	1.100
- Μάρκα Γερμανίας	30
- Φιορίνια Ολλανδίας	10
- Λίρες Αγγλίας	10

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής
Αρχιμ. Στέφανος Καλλιστής

Ι. ΝΑΟΥ ΠΟΤΑΜΗΤΙΣΣΑΣ

Αιτιολογία	Εισπράξεις	Δαπάνες
- Υπόλοιπο προηγούμενης χρήσεως	322.785	
- Από κηροδοσία	505.000	
- Από δίσκο	238.000	
- Από παρεκκλήσια	151.000	
- Από κηδείες	50.000	
- Από δωρεές	3.844.000	
- Για μισθοδοσία προσωπικού		630.000
- Για δώρα		120.000
- Για αγορά κηρού		204.195
- Για φωτισμό		86.900
- Για αγορά ιερών σκευών		669.600
- Για διάφορες επισκευές		236.800
- Εις Ι. Μητρόπολη		325.000
- Υπέρ Δημοσίου		330.400
Σύνολο δρχ. Υπόλοιπο δρχ.	5.110.785	2.662.895 2.447.890

Εισπράξεις σε συνάλλαγμα
Δολλάρια ΗΠΑ

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής
Αρχιμ. Στέφανος Καλλιστής

ΓΙΑ ΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΣΤΟ ΣΠΥΡΟ ΚΟΥΡΟΥΝΗ

Από τον Γιάννη Λογοθέτη, εκπρόσωπο του Δ.Σ. του ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ

Βαθεία θλίψη και πόνος κατάλαβε όλους μας στο άκουσμα του χαμού σου. Σε μια αποφράδα χειμωνιάτικη μέρα σκεπάστηκε η καρδιά μας από τα μαύρα σύννεφα της οδύνης. Η παροικία μας συμμετέχει ολόψυχα στο βαρύ πένθος των οικειών σου, γιατί η απώλειά σου της στερεί ένα εκλεκτό της τέκνο, μιας εξαιρετικής οικογένειας πλουτισμένης με όλες τις αρετές του κοινωνικού βίου. Γαλουχήθηκες σ'ένα οικογενειακό περιβάλλον που αφθονούσε από αγάπη, καλωσύνη, ευγένεια, αξίες του κοινωνικού βίου που καταξιώνουν κάθε άνθρωπο. Ιδιαίτερα, έζησες κοντά σε μια μάνα, που κάθε κίνηση και λαλιά της είχε κι ένα διδάγμα ανθρωπιάς, που σ' έκανε να νιώθεις ένα αίσθημα σεβασμού στο πρόσωπό της. Με αυτές τις αρχές της μάνας σου διδάχθηκες Σπύρο. Κι έτσι ξεκίνησες τη ζωή σου. Η επιστημοσύνη σου, ο περισπούδαστος επαγγελματισμός σου, η εργατικότητα και η βαθεία προσήλωσή σου στο καθήκον σε ανέβασαν στις υψηλότερες βαθμίδες της υπαλληλικής ιεραρχίας. Σπούδασες με πολύ κόπο και ταλαιπωρίες σε αντίξοες συνθήκες, αλλά όλα αυτά δεν στάθηκαν εμπόδια στους σκοπούς που έταξες. Πρόβαλες την ψυχική σου δύναμη σαν όπλο και νίκησες, με συμπαροσάτερες τη μητέρα σου και την ηθική υποστήριξη της αγαπημένης σου αδελφής, που σε γέμισαν από θάρρος και δύναμη στον αγώνα σου. Είχες την ατυχία να στερηθείς κάθε πατρικής βοήθειας πολύ νωρίς. Ένα ήρωα πατέρα, τον Κλέαρχο, που όλοι είμαστε οι συμπατριώτες σου αισθανόμαστε υπερήφανοι για την κοινή καταγωγή του και όλοι μας σεμνυνόμεθα στη μνήμη του. Η επείγια αναπήρωση του κενού αυτού από τη μητέρα σου, σου έδωσε τα όπλα εκείνα για να πραγματοποιήσεις τους σκοπούς σου. Σαν ανώτερος δημόσιος λειτουργός, έδωσες δείγματα της ικανότητάς σου και της βαθείας προσήλωσής στο καθήκον. Ήσουν αγαπητός στους συναδέλφους σου και φίλος με όλους. Ολόκληρος ο Πειραιάς, τον οποίο υπηρέτησες από όλες τις βαθμίδες της υπαλληλικής ιεραρχίας, σε αγάπησε γιατί στάθηκες κοντά σε κάθε πολίτη με περισσότερο ήλιο χωρίς διακρίσεις. Είχες σαν γνώμονα την αγάπη και τη συμπαράσταση στο

συνάνθρωπό σου και η συμπεριφορά σου σ' αυτόν προκάλυψε το θαυμασμό. Πάντα προσπαθούσες να φανείς αρωγός στους αδύνατους.

Με τα πλούσια αυτά χαρίσματα που είχες, σαν συνάδελφος από την επιτελική θέση που είχα στο Υπουργείο Οικονομικών, έχω κάθε λόγο και δικαίωμα να σου απονεύω τον μεταθανάτιο έπαινο για τις υπηρεσίες σου κατά τη διάρκεια της μακρίας σταδιοδρομίας σου στο Δημόσιο. Σαν μέλος του Δ.Σ. του «Γνωμογόρου», σου μεταφέρω τη βαθεία θλίψη των μελών του για το χαμό σου, γιατί η πατρίδα μας στερείται ενός αξίου τέκνου της, που ελάμπρυνε με την παρουσία του το νησί μας και πάντα υπήρξε αρωγός για κάθε δυνατή βοήθεια, ηθική και υλική. Και αντί στεφάνου στη μνήμη σου καταθέτει χρηματικό ποσό στο Σύλλογο «Δωδεκανησιακή Μέλιση» στο Κεφάλαιο απονομής υποτροφιών εν απόρους Δωδεκανησίων φοιτητές. Εμείς όλοι θα διατηρήσουμε άσβεστη τη μνήμη σου για τις αρετές σου και την αγάπη σου προς την ιδιαίτερη πατρίδα σου, τη Νίσυρο.

Αγαπητέ Σπύρο, αναπαύσου εν ειρήνη. Πρόσθεσες κι εσύ ένα λιθαράκι με το πέραςό σου απ' αυτό τον κόσμο στο περιβάλλον των αρετών και των εν γένει αξιών της ζωής, αυτών που καταξιώνουν κάθε άνθρωπο ερχόμενον εις τον κόσμο, όπως λέγει και ο υμνωδός, σ' ένα κόσμο που βασανίζεται από τα μίση και τα πάθη. Σπύρο, σε μένα έλαχε ο κλήρος, μπροστά στη σεπητή σόρα σου να σκιαγραφήσω σαν ύστατο χαιρετισμό την προσωπικότητά σου. Ένα από δείγμα ανταπόδοσης της αγάπης μου προς το πρόσωπό σου, την αξιωματική αδελφή σου, που της μνήμης της μητέρας σου, της οποίας η αγάπη στο πρόσωπό μου ήτανε πάντα έκδηλη.

Ας είναι ελαφρό το χόμο που θα σε σκεπάσει και ας ευχηθούμε στον Πανάγαθο Θεό την εξ ύψους παρηγορία στους οικείους σου και ιδίως στην αδελφή σου, την αξιωματική σου αδελφή σου, που η μεταβίβαση αγάπης προκαλούσε το θαυμασμό και αποτελούσε παράδειγμα προς μίμηση, δείγμα και αυτό της οικογενειακής σας ανατροφής.

Αιώνια σου η μνήμη, αξέχαστε Σπύρο.

ΣΤΟΝ ΣΠΥΡΟ ΚΛ. ΚΟΥΡΟΥΝΗ

Πένθος βαρύ εκσκόρπισε
ο θάνατος του Σπύρου,
του Σπύρου που ήταν τζέντλεμαν
και γόνος της Νισύρου.

Γιος ήρωα αξέχαστου
- του Κλέαρχου Κουρούνη -
που τον καιρό της Κατοχής
εκτέλεσαν οι Ούνιοι.

Στείλαμε τηλεγράφημα
κάτω βαθιά στον Άδη,
για να 'ρθει ο πατέρας του
και να τον παραλάβει.

Σπύρο, πώς τ' αποφάσεις
ν' αφήσεις τη Μαρία;
Κι όλους τους συναδέλφους σου
από την Εφορία;

Το σόι το Κουρουνίκο
το 'ξερα από παιδάκι,
γιατί γειτόνοι ήμασταν
κει κάτω στο νησάκι.

Σπύρο μου όλ' οι φίλοι σου
ήρθαμε να σε δούμε,
ένα αντίο ύστατο
με πόνο να σου πούμε.

Κι η Νίσυρος δε σε ξεχνά
όσα κι αν φύγουν χρόνια.
Σπύρο λεβέντη γειά χαρά
Η ΜΝΗΜΗ ΣΟΥ ΑΙΩΝΙΑ.

Γιάν. Χαρτοφύλης

Κώστας Μαντουδάκης

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

- Ο Παντελής Γ. Φυγετάκης και η Αναστασία Καραγιάννη στη Ν. Υόρκη.
- Ο Διαμαντής Αντ. Χαρτοφύλης και η Πόπη Ν. Σακκαλή στη Ρόδο.
- Ο Γιάννης Λιάμας και η Νικολέττα Κουτουράνη στην Κοζάνη.
- Ο Μιχάλης Καζάντης και η Αντιγόνη Φραζή στην Καρδάμυνα.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Η Βάνα Συργιανιδή-Κωτισομάντη, αγοράκι στην Αθήνα.
- Η Ειρήνη Γασπαράτου-Αλεξανδρίδη, κοριτσάκι στην Αθήνα.
- Η Δήμητρα Δ. Παριανού, αγοράκι στην Αθήνα
- Η Άννα Γ. Χριστοδούλου, κοριτσάκι στη Νίσυρο.
- Η Άρτεμις Ι. Σκανδαλίου αγοράκι στις ΗΠΑ.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Ο Σπύρος Κλ. Κουρούνης στον Πειραιά.
- Η Δικαία Γκιωνάκη-Μάγου στην Αθήνα.
- Ο Αρχιμ. Ιγνατίος Κόβερ στην Αθήνα.
- Η Άννα Στ. Κουρζή στην Αθήνα.
- Η Gortrude, σύζυγος Νικ. Κατινά, στη Ν. Υόρκη.
- Η Φωτεινή Μακρυγιάννη (του Αλκιβιάδη) στη Ν. Υόρκη.
- Η Εν Ι. Σκανδαλίου στη Ν. Υόρκη.

ΕΥΧΕΣ

Στον αγαπημένο μας ανειψίο Διαμαντή Αντ. Χαρτοφύλη, Πλοίαρχο Β' τάξεως του Ε.Ν., που αρραβωνιάστηκε στη Ρόδο με την Πόπη Ν. Σακκαλή, στέλλομε τις πιο θερμές και ειλικρινείς ευχές μας. Οι θεοί του Νίκου, Γιάννης, Κώστας οικογενειακώς

ΑΠΟ ΤΗ ΝΙΣΥΡΟ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Από το συνεργάτη μας ΝΙΚΟ ΔΙΑΜ. ΧΑΡΤΟΦΥΛΗ

ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΜΑΣ

- Σε πρωτοχρονιάτικες εορταστικές εκδηλώσεις που οργάνωσαν οι τρεις Σύλλογοι: «Γνωμαγόρας», «Θεολόγος» και «Θερμανή», έκοψαν ο καθένας στη Λέσχη του την πατροπαράδοτη βασιλόπιττα. Στις εκδηλώσεις παραβρέθηκαν πολλά μέλη και φίλοι των Συλλόγων, οι οποίοι πήραν το «κομμάτι» τους και ανταλλάξαν ευχές με τα μέλη του Διοικ. Συμβουλίου για τον Καινούργιο Χρόνο.
- Το Διοικ. Συμβούλιο του Συλλόγου Νισυρίων Γυναικών Αμερικής «Χαραυγή» οργάνωσε κι εφέτος την καθιερωμένη Χριστουγεννιάτικη γιορτή του Συλλόγου, κατά την οποία μοιράστηκαν δώρα στα παιδιά των μελών του. Στην περίοδο των εορτών, εξ άλλου, το Δ.Σ. επισκέφθηκε το Ίδρυμα Mc Donald House και μοίρασε τρόφιμα, παιχνίδια και χρηματικά ποσά στα άρρωστα παιδιά από την Ελλάδα και την Κύπρο, που φιλοξενοούνται εκεί, ενώ σε άλλη πρωτοχρονιάτικη εκδήλωση στη Λέσχη της «Θερμανής» έκοψε την Βασιλόπιττα. Το «φλουρί» έπεσε στον Πρόεδρο της «Θερμανής» Γιάννη Τριανταφύλλου.
- Και το Διοικ. Συμβούλιο του ετέρου Συλλόγου Γυναικών «Παναγία Σπηλιανή» οργάνωσε την χριστουγεννιάτικη γιορτή του, στην οποία πήραν μέρος πολλά μέλη του Συλλόγου και της παροικίας μας και μέσα σε μια ζεστή και εγκάρδια

ατμόσφαιρα έκοψαν τη βασιλόπιττα και πέρασαν ένα όμορφο βράδυ. Στο τέλος μοιράστηκαν διάφορα δώρα στα παιδιά των μελών του Συλλόγου.

Χριστουγεννιάτικη επίσης εκδήλωση οργάνωσε και το ελληνικό σχολείο της Νισυριακής Νεολαίας. Η εκδήλωση οργανώθηκε με τη φροντίδα και την καθοδήγηση του Διευθυντή του Σχολείου Τιμόλ. Κόκκινου, ο οποίος σε μια επιτυχή και καλοβαλμένη επίκαιρη ομιλία του απηύθυνε χαιρετισμό και ευχές προς τους παρισταμένους και ευχήθηκε επιτυχία και πρόοδο στους μαθητές του Σχολείου. Ακολούθησε η παρουσίαση προγράμματος με χριστουγεννιάτικα ποιήματα και τραγούδια και η διανομή δώρων στους μαθητές. Ήταν μια όμορφη, ζεστή εκδήλωση με ελληνοχριστιανικό παλμό, γι' αυτό και απέσπασε θερμά και εγκωμιαστικά σχόλια.

Ο Καημός ενός ξενιτεμένου

*Μέσα στην ψεύτικη ζωή
βρήκα μεγάλες μπόρες
σαν το καράβι αντεγα
στις δύσκολες τις ώρες.*

*Ακλόνητος σεκόμωνα
σαν βράχος στο μπουράγιο
και το χαρμό μου τα Νικιά
μούδινε το κουράγιο.*

*Παπούτσια στα ποδάρια μου
μα Κυριακή φορούσα
στη θάλασσα και στη στεριά
σαν αστός πετούσα.*

*Ξυπόλητος κι ακούρατος
όλημερίς πατούσα,
με φάρια ή με πέδιδες
στο σπίτι εγυρνούσα.*

*Έφηνεγες ψεύτικη ζωή,
πού είσαι, πού πήγες;
Σαν όνειρο επέρασε,
ποτέ χαρές δεν είδες.*

*Θυμούμαι και μελαγχολώ
όλα τα περασμένα,
γιατ' είναι όλ' αγύριστα
και όλα ξεχασμένα.*

*Τα νιάτα δεν γιαιρεύονται,
ούτε ξαναγυρνούνε
στο νου μου πάντα έρχονται
και με μελαγχολούνε.*

*Ήθελα να εβρίσκουμιον
στη Νισύρο λιγάκι
στους Πάλους και στον Εμπορειό
και στ' όμορφο Μανδράκι.*

*Να κάτω να ξεκουραστώ
μπροστά στον Μαντουδάκι
και στο αγαπημένο μου
αξέχαστο Αντάκι.*

*Τ' απόγευμα στο μακρινό
τον Κόλλους το λαγκαδι
ν' ακούω και τον Διαμαντή
να παίζει το σουβιάλι.*

*Χαρμό μου χαριουδάκι μου,
Νικιά μου ξεκουσμένα
τα σπίτια σου εμείνανε
κλειστά και λυπημένα.*

Γεώργιος Χαρτοφύλης
Του Δημητρίου
Αστόρια Ν. Υόρκης

Στη Μαρίκα και το Νίκο Ανδριώτη

*Κάθε άνθρωπος εις την ζωή
σ' αυτή την κοινωνία
σύμφωνα με τα έργα του
παίρνει βαθμολογία.*

*Κι όταν τον κρίνουνε σωστά
γεμίζει από θάρρος
και ξεπερνά τα δύσκολα
όσο κι αν έχουν βάρος.*

*Εδιάβασα και χάρηκα
στις «Νισύρος τα Νέα»
και πιο πολύ που αντίκρουσα
τον Νίκο σου και σένα.*

*Το ύφος σας το ταπεινό
και η γλυκεριά ματιά σας
με έφερε στο πλάι σας
και νοερά κοντά σας.*

*Σε κτήμα πολύ εύφορο
Μαρίκα έσπερες σπόρο
κι απολαμβάνεις τον καρπό
από τον κληρονόμο.*

*Εάν ο Νίκος σήμερα
έχει μεγάλη αξία
είναι γιατί του δίδαξε
σημαντικά στοιχεία.*

*Κι αξίζει να μοιράσετε
το Εύγε και το Μπράβο,
εσύ εχάριστες το φως
στου λιμανιού το φάρο.*

*Και ταξιδεύουν άφοβα
στη θάλασσα τα πλοία,
γιατί ο Νίκος κυβερνά
παντού στην τρικυμία.*

*Σαν πατριώτης μάς τιμά
εσάς κι εμάς συνάμα
απέδωσε το έργο σου
με Άριστα σαν Μάνα!*

Ειρήνη Θεοδώρου
Ρόδος

ΓΛΕΝΤΗΣΑΝ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ «ΧΑΡΑΥΓΗΣ»

Τον αποκριάτικο χορό του έδωσε ο Σύλλογος «ΧΑΡΑΥΓΗ» το Σάββατο 3 Φεβρουαρίου στο «Astoria Manor». Στο χορό πήραν μέρος πολλά μέλη και φίλοι του Συλλόγου καθώς και μέλη άλλων Νισυριακών Συλλόγων, που γλέντησαν ως τις πρωινές ώρες.

Προς τους παρισταμένους απύθηναν χαιρετισμό και ευχαριστίες για την παρουσία τους η υπεύθυνη της βραδιάς Άννα Παριανού και η Πρόεδρος της «Χαραυγής» Πόπη Μπουρνί-Χαρτοφύλη. Επίσης ο παρισταμένος Πρόεδρος της Δω-

δεκανησιακής Ομοσπονδίας Θεολόγος Τηλιακός συνεχάρη το Διοικ. Συμβούλιο για την επιτυχία της εκδήλωσης και ευχίσθηκε να συνεχίσουν πάντα με την ίδια επιτυχία την προσπάθειά τους.

Στη διάρκεια της βραδιάς ο Σύλλογος απένευσε χρηματικά βραβεία στους φοιτητές Σταμάτη Κοντομανώλη (εγγονό της Μαρίκας Καρούτσου-Καβούνη) και Δημ. Κακακί, οι οποίοι αποφοίτησαν με επιτυχία από το Κολλέγιο και μπήκαν στο Πανεπιστήμιο.

ΡΟΔΟΣ ΚΑΘΑΡΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΡΦΥΡΙΑ

Στο εξοχικό κέντρο «Ο Σάββας» στα Κολύμπια, έκλεισε εφέτος το ραντεβού των μελών του Συλλόγου το Δ.Σ. της «Πορφυρίδας» για την καθιερωμένη Καθαροδευτεράτικη συνέντευξη. Κι έφτασαν εκεί όλα σχεδόν τα μέλη της Νισυριακής παροικίας της Ρόδου, για να γιορτάσουν όλοι μαζί το ξεκίνημα της Σαρακοστής. Ανάμεσά τους οι δυο επίτιμοι Πρόεδροι του Συλλόγου Γιώργος Κουμνένος και Μιχάλης Κόκκινος, ο πρώην Διευτής της ΕΤΕ Ρόδου Γιάννης Ρουσσός, ο Διοικητής της Τροχαίας Αστυνομίας Α' Παρασκευάς Μήσης, η προϊσταμένη του Γεν. Χημείου του Κράτους Μαρία Νικολάου-Πατρική, ο Υπόδιτής της ΕΤΕ Ρόδου Κώστας Γερασίου, οι ξενοδοχοί Ανδρ. Παντελίδης και Γιάννης Μιχαλός, ο χημικός του Γ.Χ.Κ. Ευαγόρας Νικολάου, ο Κώστας Σακλαριδής, πολλοί φίλοι του Συλλόγου και άλλοι πολλοί συμπατριώτες. Παρόντες στην εκδήλωση και οι ευρισκόμενοι στη Ρόδο Πρόεδροι του «Γνωμαγόρα» Αθηνών Γιάννης Χαρτοφύλης και της Εταιρείας Νισυριακών Μελετών Κώστας Χαρτοφύλης.

Οργανωτής της εκδήλωσης ήταν ο Πρόεδρος της «Πορφυρίδας» Νίκος Θεοδωρίδης, ο οποίος αεικίνητος και πανταχού παρών, φρόντισε με τη συνδρομή και των λοιπών μελών του Δ.Σ. να λειτουργήσουν τα πάντα όσο γίνεται τέλεια, γι' αυτό κι ήταν δικαιολογημένα τα συγχαρητήρια που δέχτηκε απ' όλους στο τέλος.

Τα τραπέζια όλα ήταν γεμάτα από λογιών-λογιών νησισίμες λιχουδιές, με απαραίτητο συμπλήρωμα τα Νισυρικά «πιτιδιά», ενώ το κρασί έβρεε άφθονο. Γι' αυτό και το γλέντι δεν άργησε ν' ανάψει και να φουτώσει ο χορός με σαρτούς, εμπρός, σούστες και φυσικά το Περίολο, που δημιούργησαν μια ατμόσφαιρα ιδιαίτερης ευθυμίας, κεφού και ξεφαντώματος. Ο φίλος Κώστας Σακλαριδής, γλεντζές όπως πάντα και άνθρωπος που ξέρει να δημιουργεί κέφι, μας θύμισε, με την παρέα του και με συνοδεία της ορχήστρας, τραγούδια της προηγούμενης γενιάς, που συμπλήρωσαν την ομορφιά της εκδήλωσης και καταχειροκροτήθηκαν. Ήταν μια από τις εκδηλώσεις εκείνες, που δεν σου κάνει καρδιά να τις αφήσεις, έστω και αν κινδυνεύεις να χάσεις το αεροπλάνο.

ΚΩΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ «ΔΙΑΒΑΘΗ»

Με πολύ ενδιαφέρον και αγάπη προς το Σύλλογο αλλά και με φιλόδοξη σκέψη έχει επιδοθεί στο έργο του το νεοεκλεγέν Διοικ. Συμβούλιο του Συλλόγου Νισυρίων Κω «Ο Διαβάτης», υπό την προεδρία της Λουκίας Μυλωνά-Πληθίδη. Φιλοδοξία του νέου – γυναικοκρατούμενου – Συμβουλίου είναι να βοηθήσει το Σύλλογο να συνεχίσει με επιτυχία την προς τα εμπρός πορεία του και να διατηρήσει την επίζηλη θέση που κατέχει στα συλλογικά δρώμενα της Κω. Κι όπως προκύπτει από τις πρώτες εκδηλώσεις που οργάνωσε, η φιλοδοξία αυτή συγκεντρώνει όλες τις προϋποθέσεις για να γίνει γρήγορα πράξη.

Με την παρουσία πολλών μελών και φίλων το Διοικ. Συμβούλιο έκοψε την Βασιλόπιττα στην καινούργια αίθουσα του Συλλόγου, μέσα σε μια ζεστή και εγκάρδια ατμόσφαιρα. Η Πρόεδρος του Συλλόγου, μετά από χαιρετισμό και ευχές που απηύθυνε προς τους παρισταμένους, έκοψε τη βασιλόπιττα, την οποία προηγούμενος ευλόγησε ο Αρχιμ. Γεώργιος Σαρρής, ο σεβαστός μας παπα-Γιώργης. Μαζί με το κομμάτι της πίτας προσφέρθηκαν στους παρευρεθέντες χριστουγεννιάτικα γλυκά και άλλα κεράσματα, όλα παρασκευής και προσφοράς των γυναικών του Συλλόγου. Τυχερός της χρονιάς ο Τάσος Γιακουμάς, στον οποίο έπεσε το «φλουρί».

Η επιτυχία όμως που σημείωσε η αποκριάτικη χοροεσπερίδα, ξεπέρασε κάθε προσδοκία και ανάτμησε το Συμβούλιο

για τους κόπους και την αγωνία του. Αεικίνητη και πάντα δραστήρια η Λουκία, με την ολοπρόθυμη συμπαράσταση και των λοιπών μελών-συνεργατών της, φρόντισε ώστε τα πάντα να λειτουργήσουν στην εντέλεια.

Η χοροεσπερίδα έγινε στην αίθουσα του ξενοδοχείου «Κυπριώτης» με τη συμμετοχή όλων των μελών και πολλών φίλων του Συλλόγου και με πολλούς γλεντζέδες από τη Νισύρο, που έχει γίνει μια παράδοση να τιμούν με την παρουσία τους από τις πρώτες εκδηλώσεις που οργάνωσε, η φιλοδοξία αυτή συγκεντρώνει όλες τις προϋποθέσεις για να γίνει γρήγορα πράξη.

Η βραδιά άρχισε με χαιρετισμό της Προέδρου του Συλλόγου και ακολούθησε ένα καλό γλέντι με χορό και πολύ κέφι, που το ανέβασε στο ζενίθ η οκταμελής ορχήστρα του Χατζηβελοπούδου. Νισυρικό ήταν το γλέντι κι όπως ήταν επόμενο δεν έλειψαν ούτε το «Περίολο» ούτε οι άλλοι παραδοσιακοί χοροί και τραγούδια της Νισύρου, που πρόσθεσαν μια ιδιαίτερα ευχάριστη νότα στη βραδιά.

(Συνεχίζεται)

Η ΝΙΣΥΡΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟ ΑΙΩΝΑ

Όταν την αυγή του εικοστού αιώνα ο ήλιος πρόβαλλε πάνω από τα βουνά της Καρίας, η Νισύρος εξακολουθούσε να είναι υπό οθωμανική εξουσία. Όπως και τ' άλλα νησιά του Δωδεκανησιακού Συμπλέγματος, είχε ως ένα βαθμό αυτοδιοίκηση, δεν είχε όμως τακτική συκοινωνία με τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα της περιοχής, είχε αφαιρεθεί από το οθωμανικό κράτος στην τύχη της. Αλλά και οι δυσνόητες σταθερές και αποδοτικές εργασιές σε άλλα μέρη ήταν τότε πολύ μικρές.

Έτσι, η μεταναστευτική κίνηση παρέμεινε περιορισμένη και είχε πολλούς έλξης κυρίως την Κωνσταντινούπολη και τη Σμύρνη. Ο πληθυσμός του νησιού είχε ξεπεράσει τις τέσσερις χιλιάδες. Δεν ήταν λίγος αν λάβει κανείς υπόψη την πολύ μικρή επιφάνειά του (41 τ.χ.), το ορεινό και άγονο – ιδίως λόγω της έλλειψης πόσιμου νερού – έδαφός του, την αλιμενη ακτογραμμή του.

Ο μακροχρόνιος όμως μόχθος των κατοίκων του είχε απίστευτα αυξήσει τη βλάστηση και τα δέντρα του. Τα μεγάλης ποικιλίας αμπέλια, η εντατική καλλιέργεια αμπελοφόσουλων, κριθαριού και λεμπουινιών, η πλούσια αυτοφυής βλάστηση φτέρης, σπάρτων, σκούρων και τουσκινιδιάς δημιουργούσαν σε ορισμένες περιοχές κατα-

πράσινους τάμπτες γης. Οι άφθονες βελανιδιές, αγραμιπές, ελιές, αγρελιές, αμυγδαλιές, μικραμυγδαλιές, απιδιές, αγραπιδιές, μουριές, κουμαριές, συκιές, αγριοσυκιές, φραγκοσυκιές και χαρουπιές, έδιναν στο νησί πολύδενδρη όψη. Την καλλιέργεια της γης και τη δειντοκομία συμπλήρωναν λίγες κτηνοτροφικές μονάδες, μερικά αλιευτικά σκάφη, μερικές μικρές βιοτεχνικές και εμπορικές επιχειρήσεις και η πρωτοποριακή για την εποχή επιχείρηση εκμετάλλευσης ιαματικών πηγών, που είχε ιδρύσει ο ιατρός Πανταλέων Α. Παντελίδης (1860-1927).

Μολδαυάτα η αγροτική παραγωγή ήταν ανεπαρκής, γιατί η καλλιέργουμένη γη δεν ήταν μόνο άγονη αλλά και μικρή και κατακερματισμένη. Οι μη γεωργικές

Του ΑΝΤΩΝΗ Μ. ΑΝΤΑΠΑΞΗ
Καθηγητή της Νομικής Σχολής του Παν/μίου Αθηνών.
Από το πανηγυρικό Λεύωμα των 90 χρόνων της «Θερμανής» Αμερικής

εργασίες δεν ήταν επίσης αποδοτικές. Οι κάτοικοι του νησιού κατόρθωναν να καλύπτουν με μεγάλη αυτοσυγκράτηση τις στοιχειώδεις ανάγκες τους. Τα μέτρα υγειονομίας και περιθάλψης ήταν ανύπαρκτη. Η θνησιμότητα, ιδίως η παιδική, ήταν πολύ υψηλή. Ο απομωνοποιημός διαμόρφωσε ένα ιδιαίτερο και θρησκοπαράδοτο τρόπο ζωής και διασκέδασης, που διατηρούσε αλώβητη την εθνική ταυτότητα των κατοίκων, ελαχιστοποιούσε όμως την αξιοποίηση των προσωπικών δυνατοτήτων τους. Η αύξηση του πληθυσμού (το 1910 είχε προσεγγίσει τις 5.000) επιδείνωσε ενόψει των περιορισμένων δυνατοτήτων των παραγωγικών πόρων του νησιού, την κατάσταση. Τα πιο δυναμικά στοιχεία του αισθάνονταν να υποβαθμίζονται ως άνθρωποι, ζώντας μόνο για να ικανοποιήσουν στοιχειώδεις την ορμή της αυτοσυμτήρησης.

Οι ειδήσεις όμως από τους πρώτους Νισυρίους που είχαν φθάσει, στο τέλος του δεκαετού ενάτου αιώνα στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, ήταν πολύ ενθαρρυντικές. Το ρεύμα της μετανάστευσης προς τη χώρα αυτή άρχισε τότε να παίρνει ευρύτερες διαστάσεις.

Η παρουσία στις αρχές του εικοστού αιώνα αρκετών Νισυρίων στη χώρα του Λίνκολν και του Τζέφερσον επέτρεπε τη σωματειακή τους οργάνωση. Η οργάνωση τους βασίστηκε στο δόγμα της καταγωγής τους. Οι Νισυριοί μετανάστες από τον Εμπορειό ίδρυσαν στις 23 Ιουνίου 1909 τον αγαθοεργό Σύλλογο «Παναγία Θερμανή», τον οποίον εορτάζεται και η ενενηκοστή επέτειος. Αλλά τότε η μετανάστευση δεν είχε οικογενειακό χαρακτήρα.

Μετανάστευσε ο αρχηγός της οικογένειας ή άλλο μέλος της για να βελιώσει τον οικονομική της κατάσταση, ν' αποκαταστήσει τις θυγατέρες ή αδελφές, να συνδράμει εκείνα τα μέλη της οικογένειας

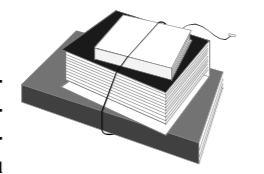
ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

«ΝΙΣΥΡΟΣ. Ιστορία και Αρχιτεκτονική»

Από τον Εκδοτικό Οίκο «Μέλισσα» κυκλοφορεί το βιβλίο του συμπατριώτη μας Ρικάρδου Οικονομάκη με τίτλο «ΝΙΣΥΡΟΣ, Ιστορία και Αρχιτεκτονική». Πρόκειται για ένα, πρωτόγνωρο για τα Νισυριακά εκδοτικά δεδομένα, βιβλίο με ιδιαίτερα καλαίσθητη εμφάνιση, με πλούσια περιγραφή στοιχείων από την ιστορία της Νισύρου και με πλήθος από καλλιτεχνικές φωτογραφίες του γνωστού φίλου της Νισύρου Cornelis de Vries, που με εντυπωσιακή ποιότητα αναδεικνύουν κάθε στοιχείο από την αρχιτεκτονική γοητεία των οικισμών του νησιού μας. Στόχος της επικυνημένης αυτής προσπάθειας του κ. Οικονομάκη είναι να φέρει τον αναγνώστη σε επαφή με το ιστορικό και πολιτιστικό υπόβαθρο των κτισμάτων της Νισύρου, αλλά και να ενθαρρύνει την κατασκευαστική δραστηριότητα του νησιού «ώστε να αποδέχεται και να σεβαστεί όλα τα πολιτιστικά, δομικά και περιβαλλοντικά στοιχεία που δημιουργήσαν τη νισυριακή παραδοσιακή αρχιτεκτονική διάλεκτο».

Ο Ρ. Οικονομάκης, αρχιτέκτονας και καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Notre Dame της Indiana και διευθυντής - επιστημονικός συνεργάτης σε διάφορες διεθνείς αναγνωρισμένες αρχιτεκτονικούς οίκους, φρόντισε να μας θυμίσει, με τρόπο εντυπωσιακό, υπεύθυνο αλλά και επισοφελή για το νησί μας, τη Νισυρική καταγωγή του, συγγράφοντας ένα βιβλίο που δίνει φτερά στη Νισύρο, για να πετάξει και να γίνει γνωστή ως τα άκρα της γης.

Το βιβλίο, σε έκδοση ελληνική και αγγλική, διατίθεται στο Βιβλιοπωλείο «Μέλισσα», Ναυαρίνου 10 Αθήνα 10680, τηλ. 3611698, στην τιμή των 17.700 δρχ.

ΒΡΑΒΕΙΑ ΣΕ ΑΙΓΑΙΟΠΕΛΑΓΙΤΕΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

Δύο Νισυροπούλες ανάμεσά τους

Σε μια σεμνή τελετή στην αίθουσα του Μεγάρου της Παλαιάς Βουλής, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κ. Στεφανόπουλος απένευσε τα καθιερωμένα, από το Υπουργείο Αιγαίου, χρηματικά βραβεία σε μαθητές Γυμνασίου και αθλητές μικρών νησιών του Αιγαίου, που πρώτευσαν κατά την περασμένη σχολική χρονιά.

Η τελετή έγινε μέσα σε μια ατιμόσφαιρα, που τα αιγαιοπελαγίτικα νιάτα την γέμισαν με ομορφιά, με χάρη και με τον εθνικό παλμό που πλημμυρίζει τις καρδιές τους.

Η Δήμητρα Καφετζιάκη παραλαμβάνει το δίπλωμα από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με πατρική στοργή και εγκάρδιότητα τους έσφιξε το χέρι κι εκείνα, ένα-ένα, υποκλίθηκαν με πολύ σεβασμό και με συναίσθηση της μεγάλης τιμής, που επέδρασε απολαμβάνων εκείνη την ώρα.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν οι Υπουργοί Αιγαίου και Παιδείας Ν. Σπυριδιώτης και Πέτρ. Ευθυμίου, Βουλευτές, Γεν. Γραμματείς Υπουργείων, εκπρόσωποι των διοικήσεων των νησιωτικών Συλλόγων, γονείς των μαθητών κ.ά.

Ο Αρχαιολόγος-Ερευνητής της Ακαδημίας Αθηνών Χρ. Μπουλούτης, που ήταν ο κύριος ομιλητής της εκδήλωσης, αναφέρθηκε στην ιστορία και την πολιτιστική παράδοση των νησιών του Αιγαίου, ενώ ο Υπουργός Παιδείας, σε χαιρετιστήριο μήνυμά του, αναφέρθηκε στις αντιξοές συνθήκες λειτουργίας των σχολείων στα μικρά νησιά, εξήρε την προσφορά των εκπαιδευτικών που υπηρετούν σ' αυτά και συνεχάρη τους βραβευμένους μαθητές για τις επιδόσεις τους.

Ο Υπουργός Αιγαίου, που πήρε στη συνέχεια το λόγο, δήλωσε περήφανος γιατί ζει και εργάζεται στο Αρχιπέλαγος, του οποίου «τα παιδιά ζουν στις μικρές τους νησίδες κι εκεί ονειρεύονται, μοχθούν και δημιουργούν». Και κάλεσε τον Ελληνισμό «να σκεφτείται, να φροντίζει και να ασχολείται με το Αιγαίο, όχι μόνο όταν υπάρχουν θλιβερά γεγονότα ή την πε-

ρίοδο των διακοπών, αλλά και στις ώρες της φουρτουμισμένης θάλασσας και των ανέμων, που βουίζουν σ' αυτιά των ναυτικών, των ψαράδων, των μικρών παιδιών και στις μεγάλες νύκτες της μοναξιάς». Και επισήμανε πως η καθιέρωση των απονεμομένων βραβείων αποβλέπει στην άρση της απομόνωσης των μικρών νησιών και στην παροχή κινήτρων προς τους μαθητές, για γνώση και πρόοδο.

Ακολούθησε χαιρετισμός του Προέδρου της Δημοκρατίας, ο οποίος εξέφρασε τη χαρά του γιατί βρίσκεται ανάμεσα στους Αιγαιοπελαγίτες μαθητές, προς τους οποίους μόνον αγάπη, όπως είπε, έχει να προσφέρει.

Τους προέτρεψε δε να καιρόνται αυτή την πιο ευτυχισμένη περίοδο της ζωής τους, που όμως είναι και η περίοδος γνώσης και μάθησης και γι' αυτό θα πρέπει να επιδίδονται στη μελέτη και να μην εγκαταλείπουν στο μέλλον τις ιδεολογικές αποσκευές που έχουν αποκτήσει.

Ο κ. Στεφανόπουλος απένευσε στη συνέχεια τα χρηματικά βραβεία (300.000 δρχ.) στους πρώτους μαθητές, **μεταξύ των οποίων ήταν και οι μαθήτριες του Γυμνασίου Νισύρου Χρυσοβαλάντη Σπυροπούλου και Δημητρίου, κόρη του Αστυνομικού Διοικητή Νισύρου και η Δήμητρα Καφετζιάκη του Ιακώβου. Δύο Νισυροπούλες, που με την εμπέδωσή τους και την πρόδοσή τους, με το ενδιαφέρον τους για μά-**

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας απονέμει δίπλωμα στην Χρυσοβαλ. Σπυροπούλου.

θηση και με συναίσθηση της σοβαρής μαθητικής αποστολής τους, έφεραν στον ιερό χώρο του Μεγάρου της Παλαιάς Βουλής, μαζί με το δικό τους όνομα, και το όνομα της Νισύρου, με την οποία μοιράστηκαν τη μεγάλη τιμή που τους επιφύλαξε μια εξίσου μεγάλη γι' αυτές, ημέρα.

Τα Ν.Ν. μαζί με τα ειλικρινή συγχαρητήριά τους προς τις δύο βραβευθείσες μαθήτριες, καλούν και τα άλλα παιδιά των σχολείων του νησιού μας να μιμηθούν το παράδειγμά τους, για ν' απολαύσουν σύντομα κι αυτά την ίδια τιμή.

ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΠΗΛΙΑΝΗΣ

Η ΦΙΛΗ ΜΑΣ ΕΥΓΕΝΙΑ

Είναι απόγευμα και συμφωνήσαμε με την οικογένεια Χατζιστρατί να πάμε για καφέ προς την Βουθιαγμένη. Ήρθε η ώρα, πήγα εγώ με τη γυναίκα μου και πήραμε το ζευγάρι μαζί μας. Φθάνουμε στη Βουθιαγμένη και αποφασίσαμε να κατεβούμε σ' ένα παραλιακό ζαχαροπλαστείο.

Τη στιγμή που βγαίναμε από το αυτοκίνητο, στην κυρία Χατζιστρατί Ευγενία, μπερδεύεται στα πόδια της η ζώνη του αυτοκινήτου και πέφτει κάτω χτυπώντας τα γόνατά της. Κανείς από εμάς δεν έδωσε ιδιαίτερη σημασία στο κύημα κι έτσι συνέχισε ο χρόνος της βόλτας μας ήρεμα και γυρίσαμε σπίτι μας κανονικά.

Μετά από τέσσερις ή πέντε ημέρες, δεν θυμάμαι ακριβώς, μας παίρνει τηλεφώνημα η Ευγενία για να μας πει πως την άλλη μέρα θα έμπαινε στο νοσοκομείο για εγχείρηση του κτυπημένου ποδιού, κατά ρητή εντολή του θεράποντος ιατρού, διότι το κύημα εκείνο, μέσα με τη μέρα, δημιούργησε ένα τεράστιο πρήξιμο στο γόνατο και δεν μπορούσε ούτε να περπατήσει. Αμέσως μετά τη συζήτηση του τηλεφώνου ήρθε στο μυαλό μου το λάδι της Παναγιάς, που είχαμε πάντα στο σπίτι, και της λέω έρχομαι αμέσως με το λάδι της Παναγιάς.

Φθάνω σε λίγα λεπτά και βρίσκω την Ευγενία στο κρεβάτι με ένα γόνατο μελανό και τρομερά φουσκωμένο.

Επικαλούμενος τη Δύναμη και τη Χάρη της Παναγιάς, έκανα την πρώτη επίδεψη, ακολούθησε δεύτερη και τρίτη. Και μου λέει η Ευγενούλα: «Μανώλη, νιώθω μια παράξενη και ήπια ζεστασιά συνοδευόμενη με ένα ελαφρό και ήπιο πόνο».

Η βελτίωση του ποδιού της ήταν τόσο έντονη και γρήγορη, που ο γιατρός την άλλη μέρα, της λέει ότι δεν

Από το ομώνυμο βιβλίο του
ΕΜΜ. ΚΟΝΤΟΒΕΡΟΥ

είναι δυνατόν, εδώ πρόκειται για θαύμα, το πόδι σου έχει γίνει οκεδόν καλά. Πράγματι, μετά μερικές ημέρες έγινε εντελώς καλά, χωρίς να αφήσει κανένα σημάδι.

Το γεγονός μάς το ανήγγειλε η Ευγενία και η χαρά όλων μας ήταν μεγάλη που η Παναγία είχε βάθει το κεράκι της.

ΚΑΨΙΜΟ ΧΕΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΜΟΥ

Είναι βράδυ και ο υγιος μου ο μεσαίος, ο Χρήστος, θέλει να πηγαίνει αυγά. Καθώς τηγάνιζε, του χύνεται το λάδι και αρπάζει το τηγάνι φωτιά. Πανικόβλητη η γυναίκα μου τρέχει να σβήσει τη φωτιά. Κατά το σβήσιμο της φωτιάς, καίει το χέρι της με εγκαύματα πρώτου βαθμού. Μετά από ημέρες επισκέφθηκε το γιατρό για εξέταση.

Ο γιατρός αποφαίνεται ότι πρέπει να κοπούν τα δύο δάκτυλα διότι έχουν σαπίσει.

Απαρηγόρητη έρχεται στο σπίτι και μας το λέει με αφόρητους πόνους. Αμέσως μου έρχεται στο μυαλό το λάδι της Παναγιάς και με την πρώτη επίδεψη, οι πόνοι σταμάτησαν αμέσως και μια γλυκειά ζεστασιά απλώθηκε στο χέρι της. Την άλλη μέρα, πηγαίνοντας στο χειρουργείο, ο γιατρός έμεινε ξερός βλέποντας την άμεση βελτίωση του χεριού και διερωτάτο πώς είναι δυνατόν από χτες έως σήμερα να έχει αυτή τη βελτίωση στο χέρι.

Ασφαλώς εγχείρηση δεν έγινε και το χέρι μετά από λίγο χρονικό διάστημα επανήλθε στη φυσιολογική του κατάσταση, χωρίς να αφήσει κανένα σημάδι από το κάψιμο.

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΜΝΗΜΕΣ

Ο ΥΠΟΛΟΧΑΓΟΣ ΠΕΤΡΟΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ

Ήτανε Μάιος του 1945, ημέρα που έληξε ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Εμείς τότε δεκαοχτάρδες έως εικοσιπεντάρδες, παλληκαρόπουλα όλη η παρέα μας, διασκεδάσαμε μέσα στο καζίνο της Ευτυχίας ενάντια σε κακά, χωρίς να αφήσει κανένα σημάδι.

Το γεγονός μάς το ανήγγειλε η Ευγενία και η χαρά όλων μας ήταν μεγάλη που η Παναγία είχε βάθει το κεράκι της.

Κατά τη στιγμή που βγαίναμε από το αυτοκίνητο, στην κυρία Χατζιστρατί Ευγενία, μπερδεύεται στα πόδια της η ζώνη του αυτοκινήτου και πέφτει κάτω χτυπώντας τα γόνατά της. Κανείς από εμάς δεν έδωσε ιδιαίτερη σημασία στο κύημα κι έτσι συνέχισε ο χρόνος της βόλτας μας ήρεμα και γυρίσαμε σπίτι μας κανονικά.

Μετά από τέσσερις ή πέντε ημέρες, δεν θυμάμαι ακριβώς, μας παίρνει τηλεφώνημα η Ευγενία για να μας πει πως την άλλη μέρα θα έμπαινε στο νοσοκομείο για εγχείρηση του κτυπημένου ποδιού, κατά ρητή εντολή του θεράποντος ιατρού, διότι το κύημα εκείνο, μέσα με τη μέρα, δημιούργησε ένα τεράστιο πρήξιμο στο γόνατο και δεν μπορούσε ούτε να περπατήσει. Αμέσως μετά τη συζήτηση του τηλεφώνου ήρθε στο μυαλό μου το λάδι της Παναγιάς, που είχαμε πάντα στο σπίτι, και της λέω έρχομαι αμέσως με το λάδι της Παναγιάς.

Φθάνω σε λίγα λεπτά και βρίσκω την Ευγενία στο κρεβάτι με ένα γόνατο μελανό και τρομερά φουσκωμένο.

Επικαλούμενος τη Δύναμη και τη Χάρη της Παναγιάς, έκανα την πρώτη επίδεψη, ακολούθησε δεύτερη και τρίτη. Και μου λέει η Ευγενούλα: «Μανώλη, νιώθω μια παράξενη και ήπια ζεστασιά συνοδευόμενη με ένα ελαφρό και ήπιο πόνο».

Η βελτίωση του ποδιού της ήταν τόσο έντονη και γρήγορη, που ο γιατρός την άλλη μέρα, της λέει ότι δεν

Ανατολή, όπου υπηρετεί ως έφεδρος ανθυπολοχαγός.

Επιστρέφοντας στην Ελλάδα, εντάσσεται στις μονάδες του Ιερού Λόχου και λαμβάνει μέρος στις επιχειρήσεις για την απελευθέρωση των νησιών του Αιγαίου και της Δωδεκανήσου ως έφεδρος υπολοχαγός κι έτσι τον βλέπουμε και στη Νισύρο για ένα βραχύ χρονικό διάστημα.

Εκεί φιλοτέχνησε το κενότοφο του λοχαγού Ευαγγ. Χατζηευαγγέλου, τη μαρμάρινη βάση του Εσταυρωμένου στην Ποταμίσια, που χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα, καθώς και την πινακίδα με την «Οδό Χατζηευαγγέλου» στη γωνία του καζίνο. Μετρίοφων πάντοτε καθώς ήταν σε όλες τις κοινωνικές του εκδηλώσεις,

Ο Πέτρος Μωραΐτης, μικρό παιδί, με τον Γιαννούλη Χαλεπά.

ένιωσε τα πρώτα σκιρτήματα της καρδιάς του. Εκεί ερωτεύτηκε ο παρ' όλignon Νισύριος Πέτρος Μωραΐτης. Το κλωνάρι με τ' ανθισμένο φύλλο της λεμονιάς από το χωράφι στον «Αη Γιάννη» του Αριστομένη του Βρούζου και της Μαρίας του Συριώτη μαρτυρεί όλη την αλήθεια. Ποιάς ξέρε αν θα υπάρχει σήμερα στο εικονοστάσι του σπιτιού του στου Παπάγου. Αν όχι, οπωσδήποτε το πήρε μαζί του.

Όσο τον γνώρισαν και όσο διαβάσουν τις παραπάνω γραμμές, ας ευχθούν στον καλό Θεό υπέρ της ψυχής του και ας διατηρήσουν τη μνήμη του αιωνία. Είναι αυτή η χάρη τώρα που νας ζητά.

Αιωνία σου η μνήμη Πέτρε Μωραΐτη, Νισυρολάτη!

Γιώργος Γαλλούρης

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΛΟΥΤΡΑ ΤΗΣ ΝΙΣΥΡΟΥ

Μια μεγάλη ευκαιρία που χάθηκε

«Λαγός την φτέρην έτριβε, κακό της κεφαλής του»

Παίρνοντας αφορμή από το πρωτοσέλιδο εύστοχο άρθρο-σχόλιο της εφημ. «Νισυριακά Νέα» (αριθ. φύλλου 54), που κυκλοφόρησε τελευταία, σχετικά με την αναστήλωση των Δημοτικών Λουτρών, θέλω, προς ενημέρωση των συμπατριωτών μας, να παραθέσω τα εξής:

Αναφέρομαι σε μια στιχομυθία, στις αρχές του περασμένου Σεπτεμβρίου, μεταξύ μιας παρέας στην ταβέρνα του Παπάτσου στο Μανδράκι. Εκείνο το βράδυ, μας είχε καλέσει σε δείπνο ο εξάδελφός μου Χριστόφορος Καρανίκης, μαζί με τη σύζυγό του Πόπη, το ζεύγος Βασιλή Παπακάστα, τώως Νομάρχη Δωδεκανήσου (1974-75), το ζεύγος Μιχάλη-Μάικ Μαστρογιάννη από την Αμερική. Μεταξύ άλλων συζητήσεων ήρθε και το θέμα της αναστήλωσης των Δημοτικών Λουτρών, οπότε το λόγο έλαβε ο Βασιλή Παπακάστας, ο οποίος μας διηγήθηκε ένα ιστορικό που δεν τιμά καθόλου την τοπική αυτοδιοίκηση της Νισύρου της εποχής εκείνης, που συνέβησαν τα γεγονότα. Είπε λοιπόν τα εξής:

«Σαν Νομάρχη τότε έκανα το καθήκον μου και σαν Νισύριος εξασφάλισα πίστωση από το Υπουργείο Συντονισμού 300.000.000 δρχ. για την αναστήλωση των Λουτρών και επαναλειτουργία τους με πρώτη δόση για την εκπόνηση της μελέτης το ποσό των 70.000.000 δρχ. Την προμελέτη εκπόνησε ο αρχιτέκτονας Γιώργος Ανδριωτάκης, ο οποίος μου την παρέδωσε στις προθεσμίες που προέβλεπε η εντολή που είχε πάρει μαζί με την μακέτα του όλου έργου, τα οποία μου άρεσαν πολύ.

Για την έκβαση της όλης υπόθεσης ο Δήμος ενημερωνόταν τακτικά και ενώ δεν υπήρχαν, λόγω της παρουσίας μου, υπηρεσιακά ή άλλα εμπόδια, όλως αδικαιολογήτως αυτός αδρόνησε και μετά την παρέλευση των νομίμων προθεσμιών, η πίστωση ακυρώθηκε και επεστράφη το ποσό που είχε εξασφαλίσει, ως μη απορροφηθέν...».

Αυτά ελέγχθησαν με μικρία από τον κ. Παπακάστα και ας μην προσπαθούμε να βρούμε διάφορες δικαιολογίες για το αν θα γίνει ή δεν θα γίνει ένα έργο σαν κι αυτό, αφού τότε οι συνθήκες ήταν τόσο ευνοϊκές και το μόνο που θα περίμενε κανείς ήταν ο Δήμος της Νισύρου να εκμεταλλευθεί τις περιστάσεις. Τώρα, με την τύπη γραφειοκρατία, το μεγάλο κόστος και τον χαμένο χρόνο, πώς είναι δυνατόν βάσιμα να αισιοδοζούμε ότι η αναστήλωση και τουριστική εκμετάλλευση των Δημοτικών Λουτρών θα υλοποιηθεί;

Αλλά και ο σημερινός Δήμος εξακολουθεί ακόμα να παραβλέπει ορισμένα λεπτά σημεία. Σαν παράδειγμα, αναφέρω ένα προσωπικό παράπονο: την αφαίρεση από το σαλόνι των Λουτρών του πορτρέτου του προπάππου μου Νικόλαου Αποστολίδη, ο οποίος ήταν δωρητής των Λουτρών. Τίποτα καλό δεν προμηνήει για τον τόπο μας η έλλειψη ευγνωμοσύνης και μνήμης.

Νικόλαος Ανδριωτάκης,
Γεωπόνος τ. Διπλής Υπουργείου Γεωργίας

ΤΙΜΗ ΣΤΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΟΥΣ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ

Την οργάνωση ειδικής εκδήλωσης για να τιμηθούν οι Δωδεκανήσιοι εθελοντές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου προτείνει με επιστολή του προς το Νομαρχικό Συμβούλιο Δωδεκανήσου ο Νομαρχιακός Σύμβουλος Μιχ. Ερωτόκριτος.

Ο κ. Ερωτόκριτος στην επιστολή του προβαίνει σε συνοπτική αναφορά στη συγχρόση και στη δράση του Συντάγματος Εθελοντών Δωδεκανησίων και επισημαίνει πως οι Δωδεκανήσιοι, με την εθελοντική κατάταξη τους στον Ελληνικό Στρατό, απέδειξαν πως στα σκληροτάτα Δωδεκάνησα το εθνικό φρόνημα διατηρείτο τότε ακμαίο και υψηλό και ότι οι ίδιοι διακινδύνευσαν να οδηγηθούν στο εκτελεστικό απόσπασμα, σε περίπτωση αιχμαλωσίας τους, αφού ως Ιταλοί

υπήκοοι είχαν στρέψει τα όπλα κατά της Ιταλίας. Και προτείνει όπως, ως ελάχιστη αναγνώριση της προσφοράς αυτής, οργανωθούν εκδηλώσεις τιμής και μνήμης στην έδρα του Νομού τη Ρόδο και στα άλλα νησιά, με τη φροντίδα των ΟΤΑ, οι οποίοι να ενισχυθούν οικονομικά για να αναστήσουν αναμνηστικές πλάκες με τα ονόματα των εθελοντών κάθε νησιού.

Η σύνθεση του Συντάγματος κατά νησί είχαν ως ακολούθως: Κάλυμνος 439, Κάρπαθος 310, Σύμη 269, Ρόδος 126, Καστελόριζο 120, Κως 100, Λέξαν 99, Νίσυρος 70, Κάσος 26, Πάτμος 22, Αστυπάλαια 13, Χάλκη 9, Τήλος 8 και Λειψοί 3, ενώ άλλοι 259 συνολικά κριθήσαν ακατάλληλοι για λόγους υγείας ή ηλικίας.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΜΑΣ

Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης υδάτινων πόρων

Από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δωδεκανήσου δημοσιεύθηκε στον ημερήσιο Τύπο πρόσκληση για την επιλογή αναδόχου για το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων του Νομού Δωδεκανήσου, με στόχο την αντιμετώπιση της λειψυδρίας και με προοπτική τη βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξη του Νομού. Ο ανάδοχος καλείται:

1. Να εγκαταστήσει και να λειτουργήσει άμεσα μονάδες παραγωγής πόσιμου νερού με τη διαδικασία της αφαλάτωσης με μέθοδο εξειδικευμένη για κάθε περίπτωση και με παράλληλη αξιοποίηση της ιδανικότερης, ανά περίπτωση, ανανεώσιμης πηγής ενέργειας:

α) Σε πολύ μικρά νησιά της Δωδεκανήσου, όπως: Ρο, Στρογγύλη, Γυαλί Νισύρου, Ψέριμο, Μαράθι, Φαρμακονήσι, Άρκειο, Καλόλιμνο κ.ά.

β) Σε άλλα νησιά στα οποία ήδη δοκιμάστηκαν παλιότερα χωρίς ικανοποιητικά αποτελέσματα, λόγω τεχνολογίας και επιλογής μεθόδου, συστήματα αφαλάτωσης, όπως Νισύρο, Σύμη, Καστελόριζο.

γ) Σε άλλα νησιά στα οποία η ανάγκη

παραγωγής άμεσα ικανής ποσότητας πόσιμου νερού κρίνεται απαραίτητη, προκειμένου να μειωθεί ο ρυθμός υδροδότησής τους που επιδεινείται μέχρι σήμερα με υδροφόρα πλώια, όπως Χάλκη, Αγαθονήσι.

2. Να αξιοποιήσει γεωτρήσεις που υπέστησαν διάφορο βαθμό υφαιλίωσης, όπως στην Πάτμο, Κάλυμνο και αλλού.

3. Να αξιοποιήσει για άρδευση και ενίσχυση του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα πηγές (όπως εγκαταστάσεις βιολογικών καθαρισμών, λιμνοδεξαμενές, επιφανειακά νερά κλπ.).

4. Να κατασκευάσει βιολογικούς καθαρισμούς με σκοπό την άμεση αξιοποίηση για άρδευση του παραγόμενου νερού σε οικισμούς και κοινωτικά διαμερίσματα του Νομού Δωδεκανήσου κάτω των 1.000 κατοίκων.

Στην προκήρυξη μάλιστα τονίζεται ότι ο ενδιαφερόμενος που θα επιλεγεί θα συμμετάσχει σαν μέτοχος σε κοινή ΑΕ με μέτοχους το «Ενεργειακό Γραφείο ΑΕ» και «ΦΥΤΩΡΙΟ ΑΕ», Ανώνυμες Εταιρείες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Δωδεκανήσου.

Δ Ω Ρ Ε Ε Σ

Προς Ι.Μονή Παναγίας Σπηλιανής

Νικόλαος Γιαννίδης	Δρχ. 100.000
Ανδριωπούλου Μαρτίττα	100.000
Κατερίνα Βορεινάκη	30.000
Νίκη Αθανασίου	15.000
Αργυρά Παριανού	5.000
Όλγα Ζβουρένου	5.000
Διμήλη Σταυρούλα	5.000
Άννα Κακακίου	δολ. ΗΠΑ 30
Δήμητρα Κωστοπούλου	» 25
Καλλιόπη Ρασέτα	λίρες Αγγλίας 10
Άννα Ντίκμαν	Δολ. ΗΠΑ 25

• Εις μνήμη του αποβιώσαντος συμπατριώτη μας Σπύρου Κλ. Κουρούνη προσέφεραν αντί στεφάνου στο Σύλλογο «Δωδεκανησιακή Μέλισσα» για ενίσχυση του προγράμματος υποτροφιών προς οικονομικά αδύνατους Δωδεκανησίους φοιτητές:

Ο Δήμος Νισύρου 50.000 δρχ., ο Σύλλογος «Γνωμαγόρας» Αθηνών 20.000 δρχ., η Εταιρεία Νισυριακών Μελετών 20.000 δρχ., οι αδελφοί Νίκος, Γιάννης, Αντώνης και Κώστας Χαρτοφύλης 60.000 δρχ.

« Π Ρ Ω Τ Ο »

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΝΙΣΥΡΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΜΑΣ ΣΤΙΣ
ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΕΣ
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΑΣ
ΚΑΙ ΘΑ ΒΡΕΙΤΕ Ο,ΤΙ ΖΗΤΗΣΕΤΕ
ΑΠΟ ΧΡΩΜΑΤΑ, ΣΙΔΗΡΙΚΑ,
ΕΡΓΑΛΕΙΑ, ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ,
ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΑ, ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ. ΚΑΙ ΣΕ ΤΙΜΕΣ ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΚΑ ΦΤΗΝΕΣ

ΜΑΡΙΑ & ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΧΟΣ

ΝΙΣΥΡΟΣ - Τηλ. 31534

ΑΠ' Ο,ΤΙ ΘΥΜΑΜΑΙ...

Από το ΓΙΑΝΝΗ ΔΙΑΜ. ΧΑΡΤΟΦΥΛΗ

ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΡΟ ΤΟ ΛΕΓΑΜΕ ΝΕΡΑΚΙ

Το νερό, νεράκι έλεγαν τότε στη Νίσυρο, αφού το πολύτιμο αυτό αγαθό, που τόσο απλόχερα το έχει προσφέρει σε άλλες περιοχές η φύση, σ' εμάς μέχρι τώρα το δίνει με το σταγονόμετρο. Και σήμερα υπάρχουν τρόποι για ν' αντιμετωπίσουν, έστω και σε κάποιο ποσοστό, το πρόβλημα. Παλιότερα όμως, όλοι στο νησί περίμεναν την... εξ' ύψους βοήθεια, αφού η πραγματικότητα διδάσκει πως «μόνο μια βροχή θα μας σώσει».

Πηγή υδροδότησης κάθε σπιτιού ήταν η **βιστέρνα**, με νερό της βροχής., που κατέληγε εκεί από το δώμα, δια μέσου του **σούλουνα**. Γι' αυτό, η πρώτη φροντίδα της νοικοκυράς, πριν αρχίσουν τα πρωτοβρόχια, ήταν ν' ανεβεί για να καθαρίσει και ν' αβαστώσει το δώμα, να βάλει **στήψη** στα σκασιμάτα για να μη στάξει και να βάλει φρέσκο σπάτο στο στόμιο του σούλουνα, για να φιλτράρεται το νερό που θα περνούσε από εκεί. για να καταλήξει κάτω στη βιστέρνα. Το νερό όμως αυτό, όσο μεγάλη κι αν ήταν η χωρητικότητα της βιστέρνας, δεν ήταν δυνατό να καλύψει τις ανάγκες του σπιτιού, γι' αυτό κι ήταν συνηθισμένο το φαινόμενο με τις γυναίκες στους δρόμους, να κουβαλούν με τους κουβάδες νερό από τα ακατοίκητα σπίτια στο δικό τους.

Παρ' όλ' αυτά όμως, το πρόβλημα στην κατανάλωση του νερού ήταν πάντα υπαρκτό και επέβαλλε οικονομία στη χρήση, λιτότητα όπως θα λέγαμε σήμερα. Η καθημερινή καθαριότητα της οικογένειας περιοριζόταν στο λίγο νερό από το κρεμασμένο στον τοίχο βρυσάκι, με εξαίρεση τους μουσαφιρήδες, στους οποίους διετίθετο, τιμής ένεκεν, το νερό από το **λαβουμάνο** που στόλιζε την **κλαβανή**. Το μπάνιο – αχρείαστο να ήταν – γινόταν **κάθε Πάσκα και Λαμπρή** και πάντα μέσα στη σκάφη της μπουγάδας, μ' ένα τσουκάλι βραστό νερό και λίγο ακόμα στο **μαστράπι** για το ξεβγάλμα, αφού το λουτρό ήταν χώρος άγνωστος σε κάθε σπίτι.

Άνθρωποι του μόχθου και του μεροκάματου οι Νισύριοι, γύριζαν το βράδυ από τη δουλειά κατάκοποι, ιδρωμένοι, σκονημένοι και αντί για ένα μπάνιο, που θα τους ξεκούραζε και θα τους προετοιμάσει, είχαν τη δυνατότητα μόνο για λίγο νερό στο πρόσωπο, άντε κι ένα ποδόλουτρο κι αυτό **δια ραντισμού**, πριν φύγουν για το καφεείο.

Για τα παιδιά τα πράγματα ήταν κάπως καλύτερα, αφού έκαναν μπάνιο πολλές φορές και κάθε... μήνα. Θυμάμαι – και όχι με τις καλύτερες αναμνήσεις – πόσο εφιαλτική ήταν η ώρα που παιδιά τότε έπρεπε να κάνουμε μπάνιο στο σπίτι μας. Γύριζε κατάκοπη από τα χωράφια η μάνα μου το βράδυ και σε λίγη ώρα, καθώς το νερό ζεσταινόταν στην παρασιτιά, το σπίτι μας μοσχομύριζε από φύλλα καρδιάς, που έβραζαν μαζί για να μας πλύνει Όμως την ίδια ώρα κατέφθαναν στο σπίτι μας οι γειτονίσσες για ποσπέρι, όπως το συνηθίζαν κάθε βράδυ. Και μέσα στην κουζίνα, ενώπιον όλων, γυμνοί – τσίτσιδοι, όπως μας γέννησε η μάνα μας, μπαίναμε ένας-ένας στη λεκάνη κι άρχιζε το μπάνιο. Το νερό όμως ήταν τόσο λιγστό, που δεν επαρκούσε για να διώξει τις σαπουνάδες από τα μάτια και να σταματήσει το μαρτυρικό τσούξιμο, γι' αυτό κι οι φωνές μας ακούγονταν ως κάτω στο λαγκάδι.

Αργότερα, μεγάλοι, μαθητές πια του Γυμνασίου, καταφεύγαμε όλη η παρέα στα Λουτρά, για να «μπαναριστούμε» με το ιαματικό νερό της μπανιέρας που μας ετοίμαζε ο Μικρόπουλος. Ενώ το καλοκαίρι, η θάλασσα έλυνε κάπως το πρόβλημα χωρίς βέβαια να υπάρχει η πολυτέλεια για ντους ή για ξεβγάλμα.

Το νερό για την κάθε χρήση ήταν λιγστό και... ανακυκλούμενο. Με το νερό απ' το ξέβγαλμα της μπουγάδας έπρεπε να σφουγγαρίσει η νοικοκυρά το σπίτι και απ' αυτό που χρησιμοποιούσε για να πλύνει τα χόρτα, έπρεπε να ποτίσει τα λουλούδια, που στόλιζαν το μπαλκόνι και τη σκάλα του σπιτιού. Υπήρχαν όμως και σπίτια που ούτε και με... ανακύκλωση μπορούσαν να τα φέρουν βόλτα. Γι' αυτό χρησιμοποιούσαν κάθε άλλη λύση προκειμένου να πετύχουν οικονομία στο νερό της στέρνας. Μια τέτοια λύση ήταν συνηθώς το νερό του πηγαδιού στο Πησαούλι (πηγαδούλι). Με τις σκάφες αραδιασμένες γύρω-γύρω στο πεζούλι, οι Νισυριές έπλεναν τα ρούχα της εβδομάδας, ενώ λίγο πιο πέρα στα βράχια της παραλίας έπλεναν (ελευκαίναν) τα χοντρά ρούχα, τις μπατανιές, τις βελτέτζες και τα άλλα **φταθά** του σπιτιού. Γι' αυτό, όπως λέει η παράδοση, η περιοχή ονομάστηκε **Λευκαντιό**.

Περιορισμός ίσχυε και στο πόσιμο νερό, οι συνθήκες όμως εδώ ήταν καλύτερες. Μόνο που το ψυγείο ήταν είδος άγνωστο, γι' αυτό το νερό διηθηρείτο δροσερό στο **κουκουμάρι**, αφημένο το βράδυ στο παράθυρο του βοριά. Όσο κυκλοφορούσαν στην εξοχή, είχαν πάντα στον **τουρβά** ή στο **ανάμια** το **νεροκολόκυθο** (το καρπατσάκι), σαν απαραίτητο συμπλήρωμα στα **αγγιά** τους, αφού μ' αυτό **νέσυρναν** νερό για να πιουν από τις βιστέρνες που συναντούσαν στο δρόμο τους. Ένα νερό όμως, που στις πιο πολλές περιπτώσεις, πριν καταλήξει στη βιστέρνα, συμπάρεσενε ότι βρωμιά και ακαθαρσία συναντούσε στην πορεία του. Γι' αυτό κι εντυπωσιάζει ακόμα μέχρι σήμερα ο βαθμός ανοσίας και αντοχής των ανθρώπων που το έπιναν.

Ούτε και αποχωρητήρια υπήρχαν τότε στη Νίσυρο και γι' αυτή την έλλειψη δεν ήταν αμέτοχη η ανεπάρκεια του νερού. Το λουτροκαμινέ, που η αναπαρξία του σήμερα στο κάθε σπίτι θεωρείται αδιανόητη, τότε ήταν χώρος άγνωστος και... περιττός. Σε κάποια νεόκτιστα σπίτια, που κατά καιρούς έκαναν την εμφάνισή του, η έλλειψη του νερού το έθετε από την αρχή εκτός λειτουργίας. Έτσι, η... ικανοποίηση των σχετικών αναγκών γινόταν στο κατώ του σπιτιού, που συνηθώς ήταν και η αυλή του **χοιρού**, αλλά και στα **κρεμάρια** και στα **χαλατά** της κάθε γειτονιάς. Υπήρχαν όμως, για τον ίδιο σκοπό, κι άλλοι συγκεκριμένοι υπαίθριοι συνοικιακοί χώροι, όπως ο Λάρυγγας του Πλατή, η Βουή, τα ρούτσουνα της παραλίας, η Αποπαντή, χώροι στους οποίους μαζεύονταν ουρές κάθε πρωί, πριν απ' τον πρωινό καφέ.

Και το 1933 «επί Καταμιατίδη», κτίστηκαν τα πρώτα κοινόχρηστα αποχωρητήρια στη Φάμπρικα, με... αποδέκτη τη θάλασσα.. Πιο εύκολη ήταν η εξεύρεση ουρητηρίου, αφού, ειδικά τις νυκτερινές ώρες, σε κάθε γωνιά, σε κάθε απόμερο τοίχο, πολλές φορές και καταμεσίς του δρόμου, έβρισκαν ανακουφιστική φιλοξενία όσοι κατέφευγαν εκεί.

Λένε πως το πρώτο σπίτι, που απέκτησε και διατηρούσε σε λειτουργία αποχωρητήριο, ήταν το νεόκτιστο τότε του Παρθένη στον Αη-Σάββα. Και για το λόγο αυτό, έλυσε το πρόβλημα φιλοξενίας του Τούρκου Βαλή της Ρόδου, όταν επισκέφτηκε τότε τη Νίσυρο και οι προύχοντες του νησιού αποφάσισαν να διαμείνει εκεί.

Στην πρωτοχρονιάτικη χοροεσπερίδα του Συλλόγου ΞΕΦΑΝΤΩΣΑΝ ΤΑ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ «ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ»

Αποτελεί πια παράδοση για το Σύλλογό μας η επιτυχία που σημειώνουν οι ψυχαγωγικές και άλλες εκδηλώσεις του. Και την παράδοση αυτή ακολούθησε και η χοροεσπερίδα του «Γνωμαγόρα» που δόθηκε στο ξενοδοχείο PARK, το βράδυ της Παρασκευής 19 Ιανουαρίου. Η αίθουσα του ξενοδοχείου κατακλύσθηκε από μέλη και φίλους του Συλλόγου, που πέρασαν ένα βράδυ ευχάριστο κι ονειρεμένο. Κι η αθρόα αυτή προσέλευση δεν επέτρεψε να ικα-

τείων και στην Αθηνά Κόντου, εγγονιά του αείμνηστου δικηγόρου Σταύρου Σκούρτου. Στους δύο τυχερούς προσφέρθηκε από ένα χρυσό μενταγιόν, προσφορά του συμπατριώτη μας και μέλους του Δ.Σ. Αυτών Καραπάνη.

Ακολούθησε ο χορός με ένα πλούσιο και ποικίλο πρόγραμμα, από το οποίο δεν έλειψαν οι Νισύριοι παραδοσιακοί και νησιώτικοι χοροί. Στη διάρκεια του χορού έγινε και η κλήρωση των τριών ηλεκτρικών οικιακών συσκευών,

Κατάμεστη η αίθουσα από κόσμο, που πήρε μέρος στο χορό.

νοποιηθούν όλες οι δηλώσεις συμμετοχής, γι' αυτό και η οργανωτική επιτροπή ζητά την κατανόηση όλων όσοι δεν δώσαν έγκαιρα συμμετοχή, όπως επανειλημμένα είχε ζητηθεί και γι' αυτό δεν μπόρεσαν να βρεθούν κοντά μας το όμορφο εκείνο βράδυ.

Προς τους παρισταμένους απύθνη χαιρετισμό και ευχές ο Πρόεδρος του Συλλόγου Γιάννης Χαροφύλης, ο οποίος στη συνέχεια έκοψε τη «βασιλόπιττα», που ήταν κι εφέτος προσφορά των συμπατριωτών μας Πασακάλη και Κατερίνας Πασακάλη. Τα δύο «φλουριά» της βασιλόπιττας έπεσαν στην Ομοσπονδία Δωδεκανησιακών Σωμα-

των είχαν τεθεί σε λαχειοφόρο αγορά, για ενίσχυση των οικονομικών του Συλλόγου. Οι τυχεροί από την κλήρωση ήταν ο Θεοκ. Θεοχαρίδης, που κέρδισε το ηλεκτρικό πλυντήριο, ο Πασχ. Πασακάλης μια ηλεκτρική κουζίνα και ο Κώστας Κοντογιάννης, Γεν. Δ/τής Θρησκευμάτων του Υπουργείου Παιδείας, ένα καταψύκτη. Ο κ. Θεοχαρίδης προσέφερε το πλυντήριο που κέρδισε στο Σύλλογο και τον ευχαριστούμε θερμά.

Το γλέντι κράτησε έως τις πρώτες πρωινές ώρες, με πολύ κέφι, χορό και διασκέδαση, μέσα σε μια θερμή και εγκάρδια ατμόσφαιρα, σε μια άνετη

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου Γιάν. Χαροφύλης κόβει τη βασιλόπιττα, περιστοιχισμένος από τα λοιπά μέλη του Δ. Συμβουλίου.

και ευρύχωρη αίθουσα, με ευχάριστη και για όλες τις προτιμήσεις μουσική, με το γνωστό δελεαστικό μενού του PARK και με μια άρτια, από κάθε άποψη, οργάνωση, που χάρισε μια ξεχωριστή κι ευχάριστη βραδιά σε όλους παραβρέθηκαν. Όλοι τους φεύγοντας εξέφρασαν με τα πιο θερμά σχόλια την ευχαρίστηση και τον ενθουσιασμό τους. Ανάμεσά τους ήταν: Οι δύο βετεράνοι του «Γνωμαγόρα» και Νέστορες της παροικίας μας, ο Δημόκριτος Σακελλαρίδης και ο Μανώλης Κουλάκης, οι οποίοι προσέδωσαν ιδιαίτερα ευχάριστη νότα με την παρουσία τους, ενώ κόρφεσαν και Νισύριους παραδοσιακούς χορούς και καταχειροκροτήθηκαν.

Η τυχερή της βραδιάς Αθηνά Κόντου.

Τη βραδιά τίμησαν επίσης με την παρουσία τους ο Γεν. Διευθυντής Θρησκευμάτων του Υπουργείου Παιδείας Κώστας Κοντογιάννης, αντιπροσωπεύοντας τον Διοικ. Συμβουλίων της Εταιρείας Νισυριακών Μελετών υπό τον Πρόεδρό της Ναύαρχο Δ.Σ. Κώστα Χαροφύλη και του Συλλόγου «Παναγία Θεομηνή» υπό τον Πρόεδρο δικηγόρο Τάσο Μαύρο, η νεοεκλεγείσα Πρόεδρος του Συλλόγου Νισυρίων Κω «Διαβάτης» Λουκία Πληθίδα και η Γεν. Γραμματέας Δέσπ. Λυθίση, καθώς και οι συμπατριώτες μας από τη Νίσυρο Νικίτας και Ανθούλα Μαστρογιάννη, ο Γιάννης Κορωναίος, ο Νίκος Σταυρινός (ο Άγιος). Κοντά μας επίσης και ο ποιητής μας Κώστας Μαντουδάκης, που απύθνη εμμετρο χαιρετισμό προς τους παρισταμένους και εξεδίλωσε την ικανοποίησή του από την επιτυχία της βραδιάς.

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΕΙΟΥ 56 χρόνια μετά

Πενήντα έξι ολόκληρα χρόνια συμπληρώθηκαν εφέτος από την ιστορική μάχη του Εμπορείου, στις 12 Φεβρουαρίου 1945. Κι η Νίσυρος ούτε στιγμή δεν έπαψε να θυμάται και να τιμά τον ήρωα Υπολοχαγό Ευάγγελο Χατζηευσταθίου, που άγιασε με το αίμα του το χώμα του νησιού μας, πέφτοντας τότε μαχόμενος ενάντια στους Γερμανούς. Η πρωτομιά του, σημμένη στην πλατεία του Δημαρχείου, απολαμβάνει κάθε τιμής, διδάσκει και παραδειγματίζει τις καινούργιες γενιές και πληροφορεί τους επισκέπτες του νησιού μας, ενώ ολοζώντανα τα σημάδια στο χώρο που άφησε την τελευταία του πνοή, ξαναθυμίζουν το «ανδρῶν επιφανῶν πάσα γη τάφος». Και η ηγεσία των Ενόπλων Δυνάμεων, τιμώντας με τη σειρά της τη θυσία του ηρωικού αυτού στελέχους της, το κατάγραψε στο βιβλίο της αθανασίας, δίνοντας το όνομά του σε στρατιώτηδες της γειτονικής μας Κω.

Όμως, στην ίδια μάχη, ένα ακόμα πρόσωπο έπαιξε ρόλο και μάλιστα πρωτεύοντα και καθοριστικό. Ήταν ο επικεφαλής του αποσπάσματος των Ιερολοχιτών αντισυνταγματάρχης τότε Τ. Τριανταφυλλάκος. Με πολλή προσοχή και ικανότητα κατέστρωσε το σχέδιο δράσης και τοποθέτησε, κατά τον πιο ενδεδειγμένο τρόπο, τους άνδρες του απέναντι στον εχθρό, στοχεύοντας όπως το χτύπημα που θα του κατάφερε να ήταν καιρό και εξοντωτικό. Και η μεν μάχη πέτυχε απόλυτα, όμως ο απολογισμός ήταν σκληρός, αφού, όπως αργότερα έγραψαν συμπολεμιστές του, ένας λαμπρός πολεμιστής και άριστος αξιωματικός, ο Ευάγγελος Χατζηευσταθίου, άφηνε στη Νίσυρο το άψυχο σώμα του.

Το γεγονός, όπως ήταν φυσικό, επισκίασε τη χαρά της νίκης και προκάλεσε βαθειά θλίψη στην υπόλοιπη δύναμη του αποσπάσματος, που με κατήφεια πήρε το δρόμο της επιστροφής στη Σύμη, στη βάση του.

Στην ανέκδοτη φωτογραφία που δημοσιεύεται, εικονίζεται δευτερός από αριστερά (με χωρίστρα) ο αντισυνταγματάρχης Τριανταφυλλάκος στο κατάστρωμα της θαλαμγού

Είλικ, που χρησιμοποιείται τότε ως στρατηγείο των δυνάμεων καταδρομών. Η φωτογραφία ελήφθη το προηγούμενο από την επιχείρηση καλοκαίρι, τον Αύγουστο του 1944, ενώ σχεδιάζει με τους επιτελείς του την επιχείρηση κατάληψης της Τήλου. Δεξιά του (στο άκρον αριστερά) φαίνεται ο τότε υπολοχαγός Κ. Κρεκούγιας, ο οποίος στις 31 Μαρτίου του 1947 τοποθετήθηκε ως ο πρώτος στρατιωτικός διοικητής Κω.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ

Με απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου του Συλλόγου, από την Παρασκευή 4 Μαΐου και στη συνέχεια την πρώτη Παρασκευή κάθε μήνα και μετά την 7η μ.μ. ώρα, θα λειτουργεί η λέσχη του Συλλόγου στη «Γιαννίδειο Νισυριακή Εστία».

Η απόφαση ελήφθη μετά από αίτημα πολλών συμπατριωτών μας, τους οποίους θα περιμένει τώρα η λέσχη, για να τους χαρίσει λίγες ώρες ευχάριστες κάτω από τη φιλόξενη στέγη της και μέσα σ' ένα περιβάλλον θερμό, οικείο και γνήσια Νισύριο.

Κλείστε, λοιπόν, εκεί το ραντεβού σας, απολαύστε ένα μερακλίδικο καφεδάκι, πιείτε το ποτό σας, πείτε και μάθετε νέα από τη Νίσυρο κι ενημερωθείτε για ό,τι έχει σχέση με το νησί μας.

Από την προτίμησή σας θα εξαρτηθεί η συχνότερη λειτουργία της λέσχης.

Το Διοικ. Συμβούλιο

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Σε μια μεγαλειώδη τμητική εκδήλωση, που έγινε στο Πολεμικό Μουσείο, ο Σύλλογος Αποστράτων Αξιωματικών Π.Ν., απόφοιτων ΣΜΥΝ, απένειμε ειδική αναμνηστική πλακέτα στον Αρχιπλοίαρχο Π.Ν. ε.α. και Πρόεδρο του Συλ-

λόγιο μας Γιάννη Χαροφύλη, εις αναγνώριση του έργου και της ευ γένει προσφοράς του κατά τη μακροχρόνια υπηρεσία του στις Σχολές Π.Ν. Από την εκδήλωση είναι και η φωτογραφία που δημοσιεύουμε.

Η «ΠΙΤΤΑ» ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

Μέσα σε ατμόσφαιρα φιλική και εγκάρδια και με την παρουσία του Υφυπουργού των Εσωτερικών Κώστα Κρίσσερη, του Βουλευτή Δωδεκανησίου Κοσμά Σφυρίου, του Προέδρου των Χιακών Συλλόγων της Αθήνας, των Προέδρων των Δωδεκανησιακών Συλλόγων και άλλων Δωδεκανησιών, έγινε η κοπή της βασιλόπιττας της Ομοσπονδίας των Δωδεκανησιακών Σωματείων της Αθήνας, στη Λέσχη του Συλλόγου των Καστελλοριζίων στον Πειραιά. Η εκδήλωση άρχισε με χαιρετισμό και ευ-

χές του Προέδρου της Ομοσπονδίας Φιλ. Καλλούδη και χαιρετιστήρια μηνύματα από τους Κ. Κρίσσερη και Κ. Σφυρίου. Στη συνέχεια ο Πρόεδρος έκοψε την Πίττα, την οποία προηγουμένως ευλόγησαν Δωδεκανησίοι ιερείς.

«Τυχεροί» ανεδείχθησαν ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Φιλ. Καλλούδης και ο Βουλευτής Κοσμάς Σφυρίου. Ακολούθησε μικρή δεξίωση και μουσικό πρόγραμμα, με σκοπούς και τραγούδια της Δωδεκανήσου.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΙΤΤΑΣ ΤΗΣ «ΘΕΡΜΙΑΝΗΣ»

Στιγμιότυπο από την κοπή της βασιλόπιττας του Συλλόγου «Παναγία Θεομηνή» στις 14 Ιανουαρίου στη «Γιαννίδειο Εστία». Η εκδήλωση έγινε μετ' εμπόδιον λόγω της τρομερής νεοπονητής εκείνης της βραδιάς, αλλά χάρι σε αρκετούς «τολμηρούς» συμπατριώτες μας, αυτή τελικά πραγματοποιήθηκε, με αρκετή μάλιστα συμμετοχή.

Καλλιτεχνικό Φωτογραφείο «ΦΩΤΟΣΥΝ» ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΥΡΓΙΑΝΙΔΗ (συζύγου τη Βάνας Κωστογιάννη)
Γ. Ζωγράφου 55 15772 Ζωγράφου
Τηλ. 7488844 - 094-687585
Φωτογραφίσεις - Βιντεοσκοπήσεις γάμων, βαπτίσεων, εορταστικών εκδηλώσεων κλπ.
Καλλιτεχνικές φωτογραφίες - Μεγεθύνσεις

ΝΙΣΥΡΙΚΑ ΜΑΝΤΑΤΑ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΗ ΝΙΣΥΡΟ

Διέξοδο από την απομόνωση, που τους δέρνει όλο το χειμώνα ζήτησαν κι εφέτος αρκετοί συμπατριώτες μας της Νισύρου, με την ευκαιρία των εορτών των Χριστουγέννων. Έτσι, αναζητώντας μια, έστω και πρόσκαιρη, αλλαγή τρόπου ζωής και κάποια ψυχαγωγία, που τόσο την στερούνται, ταξίδεψαν για Ρόδο, Αθήνα, ακόμα και στην Αμερική. Δικαιολογημένη η απόφασή τους αυτή, που πηγάζει από εσωτερική ανάγκη, παρά τις επιπτώσεις στη ζωή και κίνηση στο νησί, αλλά και στο ήθικό αυτών που, τηρώντας την παράδοση που θέλει ως «γιορτές του σπιτιού» τις αγίες αυτές μέρες της Χριστιανοσύνης, παρέμειναν να τις γιορτάζουν στη Νίσυρο.

Για την ψυχαγωγία των ανθρώπων αυτών, αλλά και προκειμένου να δοθεί ατμόσφαιρα κειφίου, χαράς και ευθυμίας στις μέρες των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, οργανώθηκαν διάφορες εκδηλώσεις που έσπασαν, προς στιγμή, τη μονοτονία και την πλήξη στο νησί. Έτσι, εκτός από το στόλιομα των χριστουγεννιάτικων δέντρων, δόθηκαν δύο χοροεσπερίδες, του Συλλόγου Γυναικών τα Χριστούγεννα και του «Πολυβώτη» την Πρωτοχρονιά. Σε γιορταστική, εξ άλλου, εκδήλωση του Δήμου στο «Ζωοιοπούλειο» για άτομα πρώτης και τρίτης ηλικίας, ο Δήμαρχος απήλυσε ευχές, έκοψε τη βασιλόπιττα και διένειμε στα παιδιά και τους συνταξιούχους χρηματικές επιταγές, συνολικού ποσού 4 εκατ. δραχμών.

Η υποδοχή του νέου χρόνου έγινε στην πλατεία της Δημαρχίας, με καύση βεγγαλικών και άλλες γιορταστικές εκδηλώσεις, ενώ την επομένη τελεσθηκε η καθιερωμένη Δοξολογία και ακολούθησε δεξίωση στο Δήμο.

Πολύς κόσμος εξ άλλου συνόδευσε την ημέρα των Θεοφανίων την πομπή από την Ποταμήτιστα έως το λιμάνι, όπου έγινε η κατάδυση του Σταυρού. Παρά την ολονύκτια βροχή, η μέρα των Θεοφανίων με καλό καιρό κι έδωσε την ευκαιρία σε πολλά παιδιά να κολυμπήσουν για να πιάσουν τον Σταυρό. Τον έπιασε τελικά ο Σιδερός Κοντογιάννης (ο γιος του Λευτέρη), ο οποίος τον παρέφερε με την παρέα του, κατά το έθιμο, στα καφενεία και στα μαγαζιά και τα χρημάτα που εισπράχτηκαν τα πρόσφερε σε Σύλλογο σπατικών και απροσάρμοτον παιδιών.

Επιτυχημένη η χριστουγεννιάτικη σχολική γιορτή

Μια επιτυχημένη γιορταστική εκδήλωση, με επίκαιρα σκέτες, ποιήματα και τραγούδια οργανώσε το Δημοτικό Σχολείο Νισύρου, πριν από τις διακοπές των Χριστουγέννων. Μια όμορφη σχολική γιορτή, με την οποία ο Σύλλογος του διδακτικού προσωπικού θέλησε να προσδώσει ένα κλίμα ευθυμίας και αισιοδοξίας κατά τις Άγιες ημέρες της Χριστιανοσύνης. Παράλληλα όμως έδωσε την ευκαιρία στους γονείς να καμαρώσουν και να χειροκροτήσουν τα παιδιά τους, αθά και να εκτιμήσουν τη σοβαρότητα του έργου που επιτελείται στο σχολείο μας.

Όλα τα παιδιά, το καθένα στο δικό του ρόλο, έδωσαν τον εαυτό τους με στόχο να επιτύχει η προσπάθειά τους, να ικανοποιήσουν τους δασκάλους τους και να δικαιολογήσουν την περηφάνια που αισθάνονται γι' αυτά οι γονείς τους.

Κι έτσι επιβεβαιώνεται και πάλι μια μεγάλη αλήθεια, σύμφωνα με την οποία, σε μια μικρή κοινωνία, όσο περιορισμένη και αν είναι, ένα καλό σχολείο μπορεί να προσφέρει ελπίδα και αισιοδοξία, να μορφώνει τις συνθήκες διαβίωσης και να χαρίσει στον κόσμο τις χαρές της ζωής.

ΜΕΣΩ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Μέσω του ταχυδρομείου Νισύρου θα συνεχίσουν να καταβάλλονται οι συντάξεις του ΙΚΑ σε ασφαλισμένους συμπατριώτες μας. Η σχετική τροποποίηση επιβλήθηκε στην αρχική απόφαση της Διοίκησης του ΙΚΑ, που αφορούσε την υποχρεωτική καταβολή των συντάξεων μέσω Τραπεζής και με απευθείας κατάθεση σε προσωπικό λογαριασμό του κάθε ασφαλισμένου. Η τροποποίηση καλύπτει αυταξιούχους παραπληγικούς, ολικής αναπηρίας και κατοίκους απομακρυσμένων περιοχών, που δεν επιθυμούν να εξυπηρετούνται μέσω Τράπεζας.

Σημειώνεται, ότι η απόφαση περί τροποποίησης του τρόπου καταβο-

λής των συντάξεων, αν και, όπως δηλώνεται από τη Διοίκηση του ΙΚΑ, εντάσσεται στο πλαίσιο αναβάθμισης των παρεχομένων υπηρεσιών προς τους ασφαλισμένους, εν τούτοις έχει προκαλέσει θύελλα αντιδράσεων από τους συνταξιούχους, οι οποίοι προτιμούν τον παραδοσιακό τρόπο καταβολής της σύνταξης, αλλά και από την Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ταχυδρομικών. Οι τελευταίοι κατηγορούν το ΙΚΑ και τις Τράπεζες ότι προσπαθούν με εκβιαστικό τρόπο να επιβάλουν νέα διαδικασία καταβολής των συντάξεων, αδιαφορώντας για την ταλαιπωρία στην οποία καταδικάζουν εκατοντάδες χιλιάδες ασφαλισμένων.

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ...

- Οργανώθηκε με επιτυχία έκθεση με έργα των 20 μαθητών της Σχολής αγιογραφίας, που λειτουργεί με τη φροντίδα του Δήμου υπό τη διεύθυνση της αγιογράφου Κατερίνας Πουλοπούλου.
- Την παραίτησή του υπέβαλε ο Δημοτικός Σύμβουλος Μανώλης Κουρτζής για επαγγελματικούς λόγους. Τη θέση του κατέλαβε ο πρώτος επιλαχών Άγγελος Γαλαζούλας.
- Μια θέση Πολιτικού Μηχανικού για το Δήμο Νισύρου περιλαμβάνεται στην υπ' αριθ. Φ.32/2-2.2001 προκήρυξη διαγωνισμού του ΑΣΕΠ, που αφορά την κάλυψη θέσεων μηχανικών και αρχιτεκτόνων στο Δημόσιο και τους ΟΤΑ. Πληροφορίες για τους ενδιαφερομένους παρέχονται από τον Δήμο.
- Από το Λιμενικό Ταμείο Δωδεκανήσου προωθούνται οι διαδικασίες για έγκριση και χρηματοδότηση της μελέτης σπερέωσης των θεμελιών και επιστρώσεως της προβλήτας του λιμανιού της Νισύρου.
- Ολοκληρώνονται οι διαδικασίες υπαγωγής στους ΟΤΑ της αρμοδιότητας Διαχείρισης και συντήρησης των λιμανιών, με ίδρυση στους Δήμους Λιμενικών ταμείων, για τη λειτουργία των οποίων θα προληφθεί ανάλογος αριθμός προσωπικού.
- Στο τελευταίο στάδιο βρίσκονται, απ' ό,τι μαθαίνουμε, οι εργασίες ανέγερσης του κτηρίου που θα στεγασεί το υπό ίδρυση Γηροκομείο - ΚΑΠΗ της Νισύρου (πίσω από το ξενοδοχείο «Πορφύρας»). Το κτήριο θα διαθέτει και 11 δωμάτια για φιλοξενία ανάλογου αριθμού υπερηλικίων.

ΠΕΡΙΟΔΟΝΤΟΛΟΓΙΚΟΝ ΙΑΤΡΕΙΟΝ

ΛΟΥΚΙΑΣ ΣΩΤ. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΥ

Πτυχούχου Πανεπιστημίων Αθηνών και Tufts Βοστώνης.
Μέλος της Αμερικανικής Εταιρείας Περιοδοντολογίας
και της Εταιρείας Εμφυτευματολογίας

Οδός Αγίας Σοφίας (πρώην Γράμμου) 4 - ΡΟΔΟΣ Τηλ. 38850 - Κιν. 0944-501841

ΔΕΧΕΤΑΙ ΜΕ ΡΑΝΤΕΒΟΥΣ

ΕΤΣΙ ΘΑ ΠΑΜΕ ΕΜΠΡΟΣ·

Για αδιαλλαξία κατηγορεί τον Πρόεδρο του Δημοτ. Συμβουλίου Νισύρου η παραίτηση της μειοψηφίας, η οποία, με επιστολή της, που διαβάσαμε σε ροδιακή εφημερίδα, του καταλογίζει μεθοδεύσεις που αντιβαίνουν - όπως γράφει - προς τις διατάξεις του Δημοτικού Κώδικα.

Βέβαια, δεν μπορούμε να πάρουμε θέση σ' αυτή την καινούργια διένεξη «πριν αμφισβητήσουμε τον μύθο ακουούμε». Εκείνο όμως που απερίφραστα μπορούμε να καταδικάσουμε, είναι η μόνη πιά «κόττρα» ανάμεσα στις δύο δημοτικές παρατάξεις, απ' όπου δήποτε κι αν προέρχεται. Άνθρωποι που προσφέρθηκαν να διαχειριστούν, από οποιαδήποτε θέση τους έταξαν οι ψηφοφόροι τους, τις τύχες του νησιού μας, αντί να καθήσουν όλοι στο ίδιο τραπέζι, αντί να συνασθάνουν τις ευθύνες τους, να προβληματισθούν και να βοηθήσουν όλοι μαζί να προχωρήσει το νησί μας εμπρός, εκείνοι προτίμησαν τις διενέξεις και τις αλληλοκατηγορίες από την επομένη κιάλας των εκλογών.

Η Δημοτική αρχή κατηγορεί την αντιπολίτευση για συνεχή υπονόμευση, διασπορά και προσπάθεια κωλυσιεργίας του έργου της. Η μειοψηφία κατηγορεί την πλειοψηφία για αδράνεια και αλαζονεία. Κι από την άλλη μεριά, άνθρωποι που εξαντλήθηκαν σε υποσχέσεις για ν' αποσπάσουν την εμπιστοσύνη των συμπατριωτών τους, εγκαταλείπουν τώρα, ένας-ένας, το... τρένο και αλλάζουν πορεία, επικυλομένοι λόγους που δεν οδηγούν, κατ' ανάγκη, στα άκρα.

Χίλια δύο σοβαρά θέματα απασχολούν τη Νίσυρο κι άλλα τόσα προβλήματα περιμένουν τη λύση τους. Όμως, αφού με τέτοια... σοβαρά θέματα εξαπλούν το χρόνο τους οι αρμόδιοι τοπικοί παράγοντες, πού να μείνει καιρός και για τα προβλήματα του τόπου. Υστερα από μια τέτοια τακτική, είναι δυνατό να πεί μπροστά η Νίσυρος;

ΑΡΧΑΙΟ ΝΑΥΑΓΙΟ ΚΟΝΤΑ ΣΤΗ ΝΙΣΥΡΟ

Λεηλατήθηκε από αρχαιοκάπηλους

Αρχαίο ναυάγιο, με φορτίο πήλινων πιάτων και άλλων οικιακών σκευών εντόπισε, στον υποθαλάσσιο χώρο κοντά στη Νίσυρο, το βαθυσκάφος «Θέτις», που μελέτησε τη δράση του φημισμένου μας κατά τον περασμένο χρόνο.

Όπως δήλωσε σε τηλεοπτική εκπομπή η Διευθύντρια Ενόρκων Αρχαιοτήτων Κατερίνα Δελαπάρτα, μετά την αποτύπωση του χώρου του ναυαγίου, ανέλαβε, ως αρμόδια, η υπηρεσία της την ανέκκυση και μεταφορά του φορτίου, το οποίο παρουσιάζει μεγάλο ιστορικό και αρχαιολογικό ενδιαφέρον. Φαίνεται όμως πως τους πρόφτασαν οι αρχαιοκάπηλοι, αφού κατά την προσέγγιση του ειδικού σκάφους με το καταδυτικό συνεργείο, απέπλευσε από το χώρο του ναυαγίου ταχύπλοο σκάφος και απομακρύνθηκε με ιλιγγιώδη ταχύτητα.

Κατά την κατάδυσή του το συνεργείο συνάντησε στο χώρο του ναυαγίου σάκκους δικτυωτούς γεμάτους από πιάτα, τα οποία προφανώς δεν πρόφτασαν να ανασύρουν οι αρχαιοκάπηλοι. Κι ενώ το συνεργείο περιεσκεύεξε και σφραγιστάρισε σε ειδικές αποθήκες το φορτίο, μετά από λίγο διάστημα κυκλοφόρησαν στο Μοναστηράκι πιάτα από το ίδιο ναυάγιο προς 100.000 έως 150.000 δρχ. το καθένα!

ΤΟ «ΔΕΛΦΙΝΙ ΤΗΣ ΕΛΠΙΔΑΣ»

Πολύς λόγος έγινε τον τελευταίο καιρό, με αφορμή την πτώση του ελικοπτερού του ΕΚΑΒ, για τις κακές συνθήκες υγειονομικής περιθαλψής των κατοίκων των μικρών νησιών. Κι ενώ προκλήσει θύελλα αντιδράσεων από τους συνταξιούχους, οι οποίοι προτιμούν τον παραδοσιακό τρόπο καταβολής της σύνταξης, αλλά και από την Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ταχυδρομικών. Οι τελευταίοι κατηγορούν το ΙΚΑ και τις Τράπεζες ότι προσπαθούν με εκβιαστικό τρόπο να επιβάλουν νέα διαδικασία καταβολής των συντάξεων, αδιαφορώντας για την ταλαιπωρία στην οποία καταδικάζουν εκατοντάδες χιλιάδες ασφαλισμένων.

Φαίνεται πως αποτελεί πια παράδοση να αποσιωπάται το καλό. Έτσι, αυτό που δεν έκαναν τα μεγάλα και τρανταχτά ΜΜΕ, το επιχειρούν τα Ν.Ν. για να προβάλουν, για δεύτερη φορά, τον θεσμό αλλά και για να εξάρουν το ενδιαφέρον του Νομάρχη Δωδεκανήσου Σάββα Καραγιάννη, που με αποκλειστικά δική του πρωτοβουλία οργανώθηκε και λειτουργεί αυτός ο θεσμός.

Το πλωτό πολυϊατρείο είναι εγκατεστημένο σε πλοίο τύπου «πτιμένο δελφίνι», διαθέτει ιατρικό προσωπικό όλων των ειδικοτήτων, είναι εφοδια-

σμένο με κατάλληλη υποδομή και σύγχρονο τεχνικό εξοπλισμό και έχει ως αποστολή τη φροντίδα της βελτίωσης της παρεχομένης υγείας στους κατοίκους των μικρών νησιών, με εξετάσεις των ασθενών, παροχή ιατροφαρμακευτικής αγωγής και ιατρικών συμβουλών, με την εφαρμογή προγραμμάτων προληπτικής υγιεινής, μεμβολιασμού, με τη συστηματική παρακολούθηση και ενημέρωση των πασχόντων από χρόνια νοσήματα, με τη δημιουργία αρχείου με το ιστορικό των πασχόντων, με ψυχολογική υποστήριξη κλπ.

Ένας χρόνος πέρασε από τότε που τέθηκε σε λειτουργία αυτός ο νεοφανής θεσμός και τα αποτελέσματα είναι ορατά στην πορεία της υγείας των δύο και πλέον χιλιάδων ασθενών που έχουν εξεταστεί έως τώρα, ενώ και οι υπόλοιποι κάτοικοι των νησιών προσβλέπουν με σιγουριά και ασφάλεια στην τακτική ημέρα της επίσκεψης του «Δελφινιού» στο νησί τους. Τον τελευταίο καιρό το «Δελφίνι» διέκοψε προσωρινά τα δρομολόγια του, προκειμένου να υποστεί την επίσημη συντήρησή του. Σύντομα όμως θα ξαναρχίσει την πορεία του, για να προσφέρει σ' ένα ολόκληρο κόσμο ελπίδα ζωής, που γενεές-γενεών έως τώρα στερούνται.

ΟΙ ΛΑΪΟΝΕΣ ΡΟΔΟΥ ΣΤΗ ΝΙΣΥΡΟ

Τη Νίσυρο επέλεξε για την επίσημη εκδρομή των μελών το Διοικ. Συμβουλίου των «Λαίων» Ρόδου, που τελεί υπό την προεδρία του Ευαγόρα Νικολάου (συζύγου της Μαρίας Χρ. Πατρίκη).

Η εκδρομή, που οργανώνεται με την ευκαιρία του εορτασμού των 600 χρόνων από την ίδρυση της Μονής της Παναγίας Σπηλιανής, προγραμματίζεται για τις αρχές Μαΐου και θα διαρκέσει ένα Σαββατοκύριακο. Το πρόγραμμα δε, μεταξύ άλλων εκδηλώσεων, περιλαμβάνει και δωρεάν εξέταση ασθενών από κλιμάκιο ειδικευμένων γιατρών, που με πρωτοβουλία του Δ.Σ. θα μετάσχουν στην εκδρομή.

Με βάση το ενδιαφέρον που έχει εκδηλωθεί μέχρι τώρα, ο τελικός αριθμός των εκδρομικών προβλέπεται να είναι αρκετά μεγάλος.

ΠΕΘΑΝΕ Ο ΑΡΧΙΜ. ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Σε ηλικία 64 χρόνων πέθανε στην Αθήνα ο Αρχιμανδρίτης Ιγνάτιος Κόβερ, ο οποίος, όπως είναι γνωστό, διετέλεσε ηγούμενος στο μοναστήρι της Παναγίας της Σπηλιανής στα έτη 1968-1974.

Ο Αρχιμ. Ιγνάτιος, μετά από τη Νίσυρο, υπηρέτησε σε διάφορες ενορίες της περιοχής Αθηνών - Αττικής και κατά καιρούς αντιμετώπιζε προβλήματα υγείας.

Η κηδεία του έγινε στην Οινόη της Αττικής, όπου διέμενε τα τελευταία χρόνια.

Για τη χρηματοδότηση εξειδικευμένων προγραμμάτων

ΕΥΓΚΡΟΤΕΙΤΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΩΝ ΔΗΜΩΝ

Τη σύσταση Συμβουλίου Δήμων από τον νοσητικό χώρο της Ελλάδος αποφάσισαν οι αντίστοιχες Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων, που συνυψίθην στη Σύνομο υπό την προεδρία του Υφυπουργού Εσωτερικών Κώστα Καϊσαρηλν. Σκοπός του Συμβουλίου θα είναι η διεκδίκηση χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση ειδι-

κών προγραμμάτων για τις ανάγκες των νησιών Αιγαίου και Ιονίου Πελάγους, σύμφωνα με τα αποφασισθέντα κατά την πρόσφατη σύνοδο κορυφής της Νίκαιας.

Στη συνάντηση της Σύνομο πήραν μέρος 85 Δήμαρχοι, μεταξύ των οποίων και ο Δήμαρχος Νισύρου Παναγ. Κατσιματίδης.

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΝΙΣΥΡΟΥ

Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Νισύρου, κατά τις καθιερωμένες αρχαιρεσίες στην αρχή κάθε χρόνου, εκλέχτηκε ο Δημ. Ν. Χαριστοφύλης, Αντιπρόεδρος ο Παναγ. Μάρτιν και Γραμματέας ο Νικ. Καρακωνσταντίνου. Κατά τις ίδιες αρχαιρεσίες, η Δημαρχιακή Επιτροπή απαρτίστηκε από τον Δήμαρχο Παναγ. Κατσιματίδη και τους Δημ. Συμβούλους Μιχ. Βεζυρσόγλου και Άγγ. Γαλαζούλα.

ΤΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΑ ΤΙΜΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΗΣ ΕΝΕΣΜΑΤΩΣΕΩΣ

Το πρόγραμμα εκδηλώσεων στην Αθήνα

Με την καθιερωμένη μεγαλοπρέπεια θα εορτασθεί κι εφέτος στην Αθήνα η επέτειος της Ενωμάτωσης των Δωδεκανήσων στην Ελλάδα. Σύμφωνα με το πρόγραμμα που καταρτίστηκε από την Ομοσπονδία των Δωδεκανησιακών Σωματείων, θα τελεστεί πανηγυρική Δοξολογία στον Μητροπολιτικό Ναό των Αθηνών το Σάββατο 10 Μαρτίου και ώρα 10.30, στην οποία θα χοροστατήσει ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος, εκλήθησαν δε να παραστούν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κ. Στεφανόπουλος, εκπρόσωποι από το χώρο της πολιτικής, των Ενόρκων Δυνάμεων, του Δικαστικού σώματος, της ανωτάτης πνευματικής ιεραρχίας κ.ά. Θα επακολουθήσει κατάθεση στεφάνων στο Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη.

Την Κυριακή 11 Μαρτίου και ώρα 10.00, στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά θα εκτελεσθεί καλλιτεχνικό πρόγραμμα με χορούς και τραγούδια των Δωδεκανήσων που θα παρουσιάσουν τα χορευτικά συγκροτήματα των Δωδεκανησιακών Συλλόγων.

Χρέος όλων των συμπατριωτών μας είναι να παρακολουθήσουν τις εορταστικές εκδηλώσεις, σε μια απόδοση μνήμης και τιμής προς τη μεγάλη και ιστορική αυτή μέρα, που έφερε τον αέρα της λευτεριάς στα νησιά μας και έκαμε πράξη τα όνειρα και τις προσδοκίες πολλών γενεών συμπατριωτών μας.

ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΗΣΥΧΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Την αυστηρότερη εφαρμογή του Νόμου περί σεβασμού της κοινής ησυχίας κατά τις νυκτερινές ώρες ζήτησε με έγγραφό του προς τους Εισαγγελείς του Νομού και τον Αστυνομικό Διευθυντή ο Εισαγγελέας Εφετών Δωδεκανήσου Γεώργιος Σάμιτας.

Στο έγγραφο αναφέρεται ότι η διατάραξη της κοινής ησυχίας κατά τους θερινούς μήνες αποτελεί μάλιστα για

τους κατοίκους των νησιών, πολλοί από τους οποίους κινδυνεύουν να απολέσουν την ψυχική τους ηρεμία. Γι' αυτό και παραγγέλλεται όπως γίνουν οι δέουσες συστάσεις στους θορυβώδεις και διαταρακτικούς την ησυχία των πολιτών και να εξασφαλιστεί ο σεβασμός και προς την έννομη τάξη και προς τους φιλήσυχους πολίτες, οι οποίοι, όπως τονίζεται, δικαιούνται της προστασίας της Πολιτείας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΡΜΑ

Νίσυρος 18.1.2001

Αγαπητοί πατριώτες και φίλοι του νησιού μας. Η επιτροπή αναστήλωσης του μοναστηριακού συγκροτήματος «Αρμάς» σας κάνει γνωστό ότι άρχισαν ήδη οι εργασίες αναστήλωσης του μοναστηριού.

Η επιτροπή αποτελείται από τους: Παπαδόλια Ντίνο, Καρακωνσταντίνο Αντώνη, Σακελλαριδίη Γιώργο και Καλλούδη Αποστόλη.

Οι εργασίες έχουν ανατεθεί στον κ. Παπαδόλια Ντίνο, ύστερα από ειδική άδεια της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας. Την οικονομική διαχείριση έχει αναλάβει ο κ. Καρακωνσταντίνος Αντώνης.

Είναι σημαντική η προσφορά μέχρι τώρα του Πολιτιστικού Συλλόγου Μανδρακίου

και του Δήμου μας. Μέλη του Συλλόγου κατάφεραν να ξεμπαζώσουν τα ερειπωμένα κελιά και το καζαναριό του Μοναστηριού, ενώ ο Δήμος μας βοήθησε στη διάνοιξη προσωρινού δρόμου για να είναι εύκολη η μεταφορά των απαραίτητων υλικών στο χώρο των εργασιών.

Πατριώτες, ζητούμε την ηθική και οικονομική υποστήριξη για να καταφέρουμε να αναστηλώσουμε και να αναδείξουμε αυτό το σημαντικό μνημείο του νησιού μας. Σας γνωρίζουμε ότι υπάρχει λογαριασμός στην ΕΤΕ με αριθ. 461/533309-18. Μπορείτε επίσης να απευθύνεστε για τις προσφορές σας και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία στον κ. Καρακωνσταντίνο Αντώνη, στο τηλ. 0242-31280 ή 31649.

Νιούρικα παραδοσιακά εκθέματα σε δωδεκανησιακή λαογραφική έκθεση

Λαογραφική έκθεση με εκθέματα από τα Δωδεκάνησα οργανώσε η λαογράφος Μαρ. Κριτωιάτη, σε αίθουσα της Σχολής χορού «Δώρας Στράτου» στην Πλάκα.

Στην έκθεση πήρε μέρος και ο «Γνωμαγόρας» με διάφορα ενδιαφέροντα εκθέματα, μεταξύ των οποίων Νισύρικες παραδοσιακές φορεσιές ανδρών και γυναικών, παιδική κούνια (βαβάλι), ιστορικές φωτογραφίες, φωτογραφικά τοπία, συνταγές με Νισύρικες σπεσιαλιτέ κ.ά.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προκάλεσε η προβολή ολάιτς από τον Αντιπρόεδρο του Συλλόγου Οδυσσέα Σακελλαριδίη, με τοπία από το Ηφαίστειο, τα οποία εντυπωσίασαν το κοινό και πιο πολύ τους μαθητές που είχαν επισκεφτεί την έκθεση. Ανάρπαστες επίσης έγιναν οι συνταγές με τα Νιούρικά φαγητά, τις οποίες μοίρασαν στις επισκέπτριες τα μέλη του Διοικ. Συμβουλίου του Συλλόγου μας Μαρλιώ Παπάτσου και Άννα Κορωνάου, που είχαν και την ευθύνη της συγκέντρωσης και παρουσίασης των εκθεμάτων.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το καλοκαίρι του 1998 είχα ζητήσει από τους ψηφοφόρους της Νισύρου και πιο συγκεκριμένα από τους ψηφοφόρους του Εμπορείου και τον Πάλινο, να με ψηφίσουν για το Δημοτικό Συμβούλιο, ώστε να προσφέρω και να επόμενα τέσσερα χρόνια τις υπηρεσίες μου στον τόπο μου και νησί μου, για ένα καλύτερο αύριο. Στα δύο χρόνια της θητείας μου ως Δημοτικός Σύμβουλος, νομίζω ότι πρόσφερα ό,τι το καλύτερο δυνατόν μπορούσα. Λυπηρά όμως γιατί είμαι υποχρεωμένος, για προσωπικούς και επαγγελματικούς λόγους, να παραιτηθώ από το αξίωμα του Δ.Σ. Με την παρούσα επιστολή μου θέλω να ευχαριστήσω όλους τους συμπατριώτες μου που με τίμησαν με την ψήφο τους και τους υπόσχομαι ότι και ως απλός πολίτης θα προσπαθίσω για το καλύτερο δυνατό του νησιού μου.

Με εκτίμηση, Εμμανουήλ Κουρτζής